

MŪSŲ LIETUVA

NR. 43 (1628) - SEMANÁRIO - 1979 M. LAPKRIČIO - NOVEMBRO I D. 8,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338.

Romos keleivis

Popiežių kelionės — mūsų laikų ženklas. Iki Pauliaus VI šv. Petro įpėdiniai buvo labai sėslūs, nors patys apaštalai buvo misijinių kelionių žmonės. Tik mūsų laikais atgijo tas apaštalinis įdrumas. Paulius VI išdriso nuvykti į Jungtines Tautas Niujorke ir pasakyti kalbą, kviečiančią pasaulį į taikingą problemų sprendimą: "Gana karų!" Deja, su didėjančiu amžiumi misijinės jo kelionės neišsiplėtė. Jonas-Paulius I gal būtų sustiprinęs šią linkmę, bet ankstyva mirtis to neleido padaryti. Atėjęs į Apaštalų Sostą Jonas-Paulius II stipriai pasuko misijinių kelionių kryptimi. Ir tai įvyko neatsitiktinai. Visiems yra aišku, kad izoliacinė popiežių laikysena mūsų laikams nebetinka. Didžiausios krikščionijos šakos ganytojas negali sėdėti stikliniame bokšte ir nejausti pasaulio pulso. Patogi izoliacija tinka biurokratui, kuriam rūpi ne žmonių gerovė, o statistika, sistemos veikimas, teorinis planavimas, medžiaginių gėrybių tvarkymas. Ganytojui gi, kuriam patikėta dvasinė gerovė, reikalingas kontaktas, pulso jautimas, buvimas su gamaisiais. Šis bruožas ypač išryškėjo po II Vatikano santarybos, kuri pasuko daugiau sielovadiniu, o ne teoriniu-moksliniu keliu. Dėlto ir vyskupais skiriami dabar tokie kunigai, kuriems pirmoje eilėje rūpi ne mokslas ar kultūrinis darbas, o ganytojavimas bei evangelinė veikla.

D ABARTINIO popiežiaus kelionės yra vienas iš jo ganytojavimo bruožų. Jomis jisai parodė, kad dvasinė žmonių gerovė yra pirmaeilis jo rūpestis. Galbūt kaimam atrodo, kad tai populiarumo jėškojimas. Bet tai klaidingas išpūdis. Popiežius nėra aktorius, laukias katučių. Jeigu jis jėškotų populiarumo, tai ir kalbėtų šia linkme, pataikaudamas masėms. To jis nedaro, priešingai — skelbia tokias tiesas, kurios daugeliui nepatinka. Taip jisai darė ir Meksikoje, ir Lenkijoje, ir Airijoje, ir JAV-se. Iš tvirtų jo pareiškimų matyti, kad tokia linkme jis eis ir toliau, nes jam svarbu ne populiarumas, o evangelinės tiesos skelbimas. Tai esminis krikščioniškos misijos bruožas. Dėlto vyriausiajam Katalikų Bendrijos ganytoju rūpi skleidimas ne kurios nors reforminės grupės nuomonės, bet Kristaus. Juk popiežius atstovauja tikrai Kristaus misijai. Populiarumo didėjimas ar mažėjimas gali būti svarbus Amerikos prezidentui, kurio išrinkimas priklauso nuo masių, bet ne popiežiui. Pastarojo misijos kriterijus yra Evangelija. Dėlto jam tenka išgirsti ir nemažai kritikos, nepasitenkinimo balsų, kaip tai buvo ir su pačiu Kristumi. Ir visdėlto popiežius tebėra pasaulinio masto autoritetas, galis sutraukti milijonines mases, kaip joks kitas, net ir populiariausias asmuo. Tai parodė ligšiolinės popiežiaus kelionės.

M ISIJINĖS popiežiaus kelionės pasižymi ir plačiu mostu, siekiančiu apimti pagrindines dabarties žmonių problemas, kurių bene pati aktualiausia yra žmogaus teisės. Kadangi dar daug kur jos yra pažeidžiamos, popiežius kiekvienoje kelionėje jas primena. Bene svarbiausias priminimas buvo Jungtinėse Tautosose plačiau — pasaulio forume. Neminėjo popiežius nė vieno žmo-

PALIKĘ TEVISKES NAMUS

gaus teisių pažeidėjo tiesiogiai, tačiau buvo labai aišku kam tie žodžiai taikomi. Net dr. A. Štomas, Lietuvos disidentas, lankydamasis tuo metu JAV-se ir Kanadoje, pareiškė, kad Jono-Pauliaus II pareiškimai buvo netgi drąsni ir atviresni nei Amerikos prezidento ir kad jie yra reikšmingi visom pavergtom tautom. — Antras Jono-Pauliaus II mosto platumo bruožas yra jo dėmesys visos žmonijos problemoms. Per pastarąjį dešimtmetį K. Bendrijoje pagrindinis rūpestis buvo vidaus reformos, siekiančios nutiesti kelius į moderniuosius laikus. Atrodo, jau atėjo laikas stabilizuoti vidinį gyvenimą ant naujų bėgių ir pagrindinį dėmesį skirti visuotinio pobūdžio problemoms. Pirmieji žingsniai jau matyti dabartinio popiežiaus laikysenoje. Jis nesvyruodamas skelbia evangelines tiesas ir kviečia visą krikščioniją bendrajai misijai, kuri turi atlaikyti antireliginius smūgius ir laimėti kovą, nuo kurios priklauso pasaulio ateitis. Pr. G.

SEMENARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 28 - Parque da Moóca - CEP 03124
 São Paulo - Brasil - Caixa Postal. 4421 - CEP 01000
 Diretor Responsavel: VYTAUTAS BACEVIČIUS
 Administrador: STANISLAO ŠILEIKA
 Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje iki liepos mėnesio Cr\$ 300,00 Atskiro numerio kaina Cr\$ 8,00
 Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 18 Dol. Į P. Ameriką oro paštu: 20 Dol.
 Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 25 Dol. Į tolimus kraštus 30 Dol.
 GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 3.000,00 Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr.1.500,00
 Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anunéios) mokami už skilties (Coluna) centimetra po 30,00
 Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija-neatsako Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.
 Straipsnius ir Korespondencija Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.
 Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėju nuomonę.
 Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti "STANISLAO ŠILEIKA" vardu.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 39

BEDIEVIŲ NERIMAS

(tęsinys iš praeito numerio)

Panagrinėkime čia LKP CK Propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjo J. KUOLELIO straipsnį, atspausdintą brošiūros gale, tarsi apibendrinantį partijos liniją šiame pasitarime.

J. KUOLELIS ragina: "... turime visomis priemonėmis parodyti, ką gauna žmogus, nutraukęs ryšius su religija, ką duoda jam mokslinė ateistinė pasaulėžiūra" (70 psl.). Taigi, ką Lietuvai duoda "mokslinė ateistinė pasaulėžiūra", šiandien aišku jau kiekvienam ir be minėtos "statistikos" ir be netikėtų T. BITINAITĖS bei KŪRIO prasiveržusių tiesos grūdelių, nors tos tiesos žodžių autoriai siekė visai kitų tikslų. Tačiau J. KUOLELIS nebūtų toks didelis ateistinės propagandos veikėjas, jei jis iš tiesų darytų logiškas ir gyvenimo patvirtintas išvadas. Anaiptol, — KUOLELIUI labiausiai rūpi, ką pasakys Kremlius. Štai jį ką atkreipia dėmesį KUOLELIS: "Prieš kurį laiką respublikoje lankėsi TSKP CK brigada, analizavusi padėtį šiame darbo bare. Tai šiuolaikinio gyvenimo, ideologinės situacijos padiktuoti klausimai. Į juos rimtą dėmesį atkreipė TSKP CK Politinis biuras. Pirmą kartą toks dėmesys" (74 psl.).

Paaikšinęs susirinkimo dalyviams, kuo domėjosi ta brigada iš TSKP CK, ir "pasidžiaugęs", kad tikrieji šeimininkai konstatavo "atliekamą tam tikrą darbą", jis su didžiausiu susirūpinimu baugino pasitarimo dalyvius pastabomis dėl Maskvą nepatenkinančių dalykų. J. KUOLELIS kalbėjo: "... nepakankamai dirbame užkirsdami kunigų poveikį vaikams, jaunimui", (...) turime intensyviau kovoti su dar pasitaikančiomis religinėmis atgyvenomis komunistų bei komjaunuolių tarpe — būna atvejų, kai palaikomi ryšiai su bažnyčia. Tai neturi likti nepastebėta. (...) Mes neužkertame kelio vienuoliaujančių žmonių veiklai. Tokių žmonių skaičius ne tik mažėja, bet auga. Blogiausia, kad jie dirba pogrindyje, o už pogrindį paprastai, draugai, negiriama" (75 psl.).

Žinoma, J. KUOLELIUI yra kuo susirūpinti, kai jo tikrieji darbdaviai "pirmą kartą parodė tokį dėmesį", o čia, žiūrėk, dar tas pogrindis, už kurį Maskva ne tik negiria, bet gali, ko gero, ir iš propagandos pavaryti... Dėl to KUOLELIS ir pasiryžęs nurodyti, ką reikia daryti. O pagal šį propagandistą štai kas pirmiausia darytina: kontroliuoti dvasininkiją. KUOLELIS kalbėjo: "Padėtis analizuojama,

tiriama, daromos praktinės išvados, dėmesys nukreiptas į taktikos sritį, studijuojami pamokslai, bažnytinės poveikio priemonės. Atliekamas tam tikras darbas ir su dvasininkija... Sudarytos prie rajonų ir apylinkių tarybų komisijos turi teigiamą įtaką dvasininkams, padeda riboti jų žalingą veiklą. Vykdomuosiuose komitetuose yra religinių organizacijų bylos" (75 psl.).

Aišku, šitie "teigiamumai" šimtu procentų atitinka ir KUOLELIO šeimininkų aprobatą. Bet, žinoma, šito toli gražu neužtenka. Jis ragina, kad vykdomieji komitetai kunigus tain apribotų, kaip be abejo, jie turi "patyrimą", kurio pasisėmė benaikindami religiją Rusijoje... Kadangi Lietuvoje dar pilnai neįgyvendintas toks „patyrimas“, tai KUOLELIS, Maskvos laimainamas ir skatinamas, duoda nurodymus pasitarimo dalyviams: "Turi būti žinomas užregistruotų ir neužregistruotų bendruomenių, grupių skaičius, tikinčių skaičius, jų sudėtis, kulto tarnų charakteristika, kas sudaro vykdomuosius organus, bažnyčių aktyvą, kaip atsižvelgiama į tikinčiųjų nacionalines ir konfesines ypatybes, kas tie tikintieji — amžius, lytis, profesija, socialinė padėtis, religinių apeigų būklė — krikščynos, santuoka, laidotuvės ir t.t., labiausiai paplitusių švenčių — atlaidų — charakteristika, kiek lanko, kas lanko, kodėl lanko.

Vienuoliaujančių, kitais žodžiais, parazitujančių, pogrindis. Jo aktyvumas. Turime žinoti. Kad pogrindžio nebūtų. O jeigu jau žinome, jo, galima sakyti, nebėra" (76 psl.).

Vadinasi — sekti, šnipinėti; o svarbiausias — susekti pogrindį. Susekti, KUOLELIO žodžiais tariant, tai tas pat kaip likviduoti. O kaip likviduojama, visi gerai žinome. Ar ne dėl šių tikslų į Kauno Kunigų seminariją verbuojami agentai, mokyklose veisiami šnipeliai, darbuose pilna seklių? Ar ne dėl tos pačios priežasties sugalvojami nauji Religinių susivienuosimai, kur religijos reikaluose gali turėti

svarbiausią vaidmenį KGB agentai, apsimetę tikinčiaisiais? Iš visos J. KUOLELIO kalbos, kuria jis išreiškė Maskvos valią, neabejotinas vienas dalykas — atėjo laikas griauti bažnyčią iš vidaus. Kadangi ir šioje srityje Maskva turi didžiulę patirtį, tai nedovanotinas dalykas, kad Lietuvoje dar nematyti norimų rezultatų, nors, kaip pažymi KUOLELIS, "atliekamas tam tikras darbas ir su dvasininkija" (74 psl.).

Kaip ir buvo galima laukti, niekas iš pasitarimo dalyvių neprisiminė nei Konstitucijos, nei Helsinkio Baigiamojo akto. Pasitarime dalyvavo tie, kurie turėjo vadovauti tikinčiųjų engimui.

Pasitarime buvo puolamos Vatikano radijo laidos. Faktai, rodantys, kaip persekiojama Katalikų Bažnyčia Lietuvoje, aišku, buvo kvalifikuojami kaip šmeižtas. Dar daugiau — bet kokį nurodymą, kad pažeidžiamos tikinčiųjų teisės ir tuo būdu grubiausiai pažeidžiami Helsinkio susitarimai bei jų pačių išleisti įstatymai, traktuoja kaip "Kišimasi į mūsų vidaus reikalus" (77 psl.).

KUOLELIO žodžiais tariant, ne tarybinė valdžia, o dvasininkai "pažeidžia kulto įstatymus". Ir kaip pavyzdį nurodo, kad dvasininkai "atlieka apeigas visai kitpse parapijose, remontuoja maldos namus be rajono vykdomojo komiteto žinios..." (78 psl.). Ir pagaliau daroma išvada: "Prieš šią antisuomeninę reakcingą dvasininkų, atskirų sektantų veiklą būtina panaudoti ne tik įstatymo jėgą, bet ir profilaktines priemones, atskleisti tikintiesiems tikruosius jų kėslus" (78 psl.).

Ką gi, aiškiai pasakyta! Kunigas, suteikęs mirštančiajam Šv. Sakramentus kitoje parapijoje, kur galbūt jau nėra kunigo, jau yra "pažeidęs įstatymus"; kunigas, paraginęs parapijiečius uždegti kiaurą bažnyčios stogą, taip pat nusikaltėlis. Čia kaip tik ir glūdi kunigų "tikrieji jų kėslai", t.y. apsaugoti bažnyčios pastatą nuo sugriuvimo. Tokia kunigų veikla traktuojama kaip "antisuomeninė", nes lengva suprasti, kad neremontuojamas bažnyčios pastatas greitai sugrius. O štai kunigas ėmė ir sukliudė. Štai už ką reikia bausti kunigus, panaudojant "visą įstatymų jėgą". Aiškiau nė būti negali.

Maskvą, KUOLELIS ir jo bendraminčius erzina tikinčiųjų drąsi laikysena, jų pareiškimai, reikalavimai savo teisių. Nors tikintieji į savo skundus atsakymų beveik negauna, tačiau nenuleidžia rankų — vėl rašo skundus dar aukštesnėms intencijoms. Dažnai atsitinka ir taip, kad šitie pareiškimai patenka į užsienio spaudą ir radijo bangomis pasklinda po visą pasaulį. Štai tada tokie skundai ir virsta "šmeižtu". KUOLELIS ragina panaudoti visus kovos būdus, kad tokiais skundais nebūtų tikima ir matyt, norėtų susidoroti su visais besiskundžiančiais, bet čia vėl užburtas ratas: apie susidorojimą irgi sužinoma plačiame pasaulyje.

*Auka paremk lietuvišką spaudą
nes ji palaiko mūsų tautinę
gyvybę!*

DU KLAUSIMAI LAIKRAŠČIO SKAITYTOJUI:

1. AR ATNAUJINOTE MŪSŲ PRENUMERATĄ ?
2. AR NETURITE GIMINIŲ — DRAUGŲ, KURIEMS GALĖTUMĖTE UŽSAKYTI M.L. ?

LIETUVIAI PASAULYJE

Kun. A. Saulaitis

LIETUVIAI ČIKAGOJE

POPIEŽIAUS JONO-PAULIAUS II viešnage Čikagoje užėmė viso miesto gyventojų didelę dalį laiko spalio 4-6 dienomis. Radijo pranešėjai teigė, kad per didžiąsias Mišias Grant Parke (buvo apie pusantro milijono žmonių) šv. Tėvas sveikino susirinkusius 15 kalbų. Jie nepastebėjo, kad kalbėjo tik 11 kalbų, o penkis sakinius lietuviškai – daugiau negu betkuria kalba toje šventėje. Dukart jį pertraukė plodami lietuviai, kai popiežius tarė: "Mano nuoširdus sveikinimas Amerikos lietuviams. Likite ištikimi Kristui, Bažnyčiai. Branginkite kilnias tautos tradicijas. Tegloba jus Dievo Motina Marija. Garbė Jėzui Kristui!"

Kaip ir kitos tautybės, taip ir lietuviai laukė šv. Tėvo, tikėdamiesi jį pamatyti ir net jam sustojus pasveikinti Marquette Parke, lietuvių tankiai apgyventoje srityje. Popiežiui sutikti komitetas su pirm. Kaziu Laukaičiu, JAV LB Vid. Vakarų apygardos pirmininku, organizavo žmones, uniformuotą jaunimą, tautinius drabužius dėvinčius stovėti tarp 67 ir 73 gatvės, šalia paties parko. Spalio 5 d. iš lenkų parapijos Mišių j susitikimą su JAV vyskupais popiežius pravažiavo Kalifornijos gatvę, lydimas vysk. Marcinkaus, prel. A. Bačkio ir vysk. A. Brizgio. Beveik atsilošęs (karavanas judėjo 15 mylių j valandą) suskubo perskaityti per gatvę ištemptą užrašą, atsiliepiantį j jo žodžius jo įvesdinimo proga lietuviškai tartus: "Ištikimi Kristui, lietuviai sveikina popiežių Joną Paulių II".

Iš abiejų gatvės pusių stovėjo daug žmonių. Jaunimas iš vakaro pagamino 300 lietuviškų vėliavėlių, kiti jų atsinešė iš namų ar pasiskolino iš čia pat esančių Montessori namelių. Švarkai ar megztiniai vėsus rytą nepilnai uždengė skautiškas uniformas, tautinius drabužius, moksleivių ir studentų ateitininkų juostas. Lietuviai savo namus papuošė, kaip ir kiti, popiežiaus portretu ir tautinėmis vėliavomis. Prie Alvudo (lietuvių pensininkų namų) kabojo trys didžiulės vėliavos – Amerikos, Lietu-

vos, popiežiaus. Savus užrašus iškabino lauke seserys kazimierietės ir jų vadovaujama Marijos gimnazija bei šv. Kryžiaus ligoninė, kurios slaugės išvežė ligonius popiežiaus pamatyti.

Popiežiui sutikti komitetas, susipažinęs su viešnage tvarka, iš anksto kardinolui Cody įteikė popiežiui skirtas dovanas, jų tarpe gintarinį Aušros Vartų Marijos paveikslą, pridėdamas ir memorandumą, kuriame išreiškiamas susirūpinimas Lietuvos K. Bendrija. Popiežiui pravažiavus, gatvė buvo nusėta vaikų ir šeimų atneštomis rudens gėlėmis. Įspūdis buvo toks didelis, kad visa eilė žmonių nebeatsiminė, jog reikia padaryti nuotrauka ar pamojuoti.

Lietuviai ir kitur dalyvavo. Televizijos stotys nuo pat ryto penktadienį rodė susirinkusią minią ir tautybių mišrainę Grant Parke, suradamos ir lietuvaiteis. Prieš popietines Mišias giesmių ir tautinių šokių festivalyje dalyvavo lietuvių šokių grupė ir jungtinis choras, sudarytas iš Marquette Parko Marijos Gimimo parapijos choro bei kitų, kuris giedojo "Marija, Marija", "Apsaugok Augščiausias" ir "Dieve"

(Maldą už Tėvynę). Vysk. Vincentas Brizgys dažnai matėsi televizijoje, nes sutiko popiežių aerodrome, su juo sėdėjo šv. Vardo katedroje per oficialų sveikinimą ir kitomis progomis. Lietuviai didžiavosi ir popiežiaus sargu vysk. Marcinkum iš Cicero šv. Antano parapijos, pastebėdami, kad jis labiau už šv. Tėvą nuvargęs po ilgos dienos.

Tame sutikime katedroje dalyvavo kunigai ir seselės vienuolės – daug lietuvių dvasiškijos. Šv. Petro pranciškonų šventovėje tarp brolių vienuolių buvo taip pat lietuvių. Gage Parke, Brighton Parke ir visur kitur, kur popiežius pravažiavo, stovėjo vietos lietuviai ir iš priemiesčių suvažiavę. Jie išstovėjo vėsius valandas, laukdami tos vienos minutės. Modernioji televizijos technika leido visiems kelis kartus vėl girdėti lietuviškus popiežiaus žodžius žinių apžvalgoje ir per radiją, taip kad daug kas įrašė j juosteles ir perrašytus tekstus dalino vienas kitam. Atminimui lieka ir lietuviški spausdinti plakatai su popiežiaus portretu: "Sveikiname Šv. Tėvą Joną-Paulių II. Chicago Lithuanians greet Pope John Paul II". Kaip ir žinių pranešėjai, taip ir lietuviai daug kartų sakė: "Tikimės, kad jo paliktas įspūdis ir įtaka bus nuolatinis palikimas, ne tik 37 valandų pergyvenimas".

NAUJA LITHUANISTINĖ KATEDRA?

Dr. John Cadzow, Kent State universiteto profesorius, kalbėjo LST Korp! Neo - Lithuania surengtame Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjime Čikagoje ir ta proga po minėjimo tarėsi su PLB pirm. Vytautu Kamantu. Lithuanistikos katedros įsteigimo galimybės Kent State universitete ir reikalingos tam lėšos ir kiti klausimai vyravo jų pokalbiuose.

NAUJAS KUN. A. KEZIO DARBAS

Čikagoje Lojolos universitetas išleido kun. Algimanto Kezio „Posters“, 32 plakatų dydžio fotokopijų reprodukcijas. Kun. A. Kezio fotografijų paroda Lojolos universitete vyko visą sausio mėnesį.

Čikagos lietuvių jaunimas vėsią rudens dieną laukia pravažiuojančio popiežiaus Jono Pauliaus II

Nuotr. Lino Meilaus

LIETUVIAI PIETŲ AMERIKOJE

A.D.P.

ARGENTINOJE

– Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba (ALOST) turi naują valdybą. pirm. Julius Mičiūdas (A.L. Centro atstovas), vicep. Kazimieras Kliuga SLA, išdininkas A. Burba (S. Židinys), sekretoriaus vieta priklauso Jaunimo Sąjungai, o vice-sekretoriaus vieta – lietuvių parapijai.

– Dr. Justas Kuncaitis anksčiau profesoriavęs Argentinoje buvo pakviestas į Mikologijos Kongresą Resistencijos mieste, Chako provincijoje.

– Lankėsi Argentinoje Bostono universiteto profesorius Stasys Goštautas. Jis atvyko po Brazilijoje įvykusio Pen Klubo tarptautinio rašytojų suvažiavimo.

– Susivienijimas Lietuvių Argentinoje (SLA) šiais metais mini savo veiklos 65-metų sukaktį. Visa eilė meno programų, dalyvaujant mažųjų ir jaunųjų meno vienetais priminė lietuviams susivienimiečių nuveiktus darbus. SLA yra pati seniausia lietuvių organizacija. Šiais metais jai pirmininkauja R. Stalioraitis.

– "Mindaugo" draugija Berisse turi savo šeštadieninę mokyklėlę. Ten mokytoja Valentina Bukauskaitė de Persico. Šeštadieniais vaikai dar turi ir šokių

pamokas. Jomis rūpinasi inž. Algis Rastauskas.

– Berisso miesto-emigrantų sostinės – karalaitė Adriana Jocytė visuomet kviečiama į įvairias lietuviškas programas. Savo dainomis ji užsipelnė nepaprastai daug simpatijų nevien lietuvių tarpe. Šiemet A. Jocytė savo atostogas praleido Bariloche ir Kordobos kalnuose.

– Lietuvių Centras minėdamas Emigrantų Dieną prisiminė ir lietuvius oro didvyrius Darių ir Girėną. Centru pirmininkauja J. Mičiūdas. Centre veikia ansamblis "Žilvytis".

– Susivienijimas Lietuvių Argentinoje (SLA) gavo pakvietimą siųsti į Ameriką savo dainų vienetą "Žibutes" ansamblij. Jį pakvietė PLB – Kultūrinės Tautos komisija. Programa pramatyta sekančių metų vasario mėnesį.

– A. Lietuvių Centro šokių ansamblis "Inkaras" šiemet mini savo lietuviškos kultūros ir meno platinimo sukaktį. Jau septyni metai kai "Inkaras" garsina lietuviškus šokius. "Inkarui" vadovauja J. Pulikas, akordeonu palydi S. Boseche.

S.L.A. Pavasario šventėje "Žibutės" atlieka programą. Jos taip pat dainuos S.L.A. koncerte 20.X.79 ir bažnytiniame koncerte lietuvių parap. bažnyčioje šių metų lapkričio 25 d. "Žibučių" dainu vienetas yra pakviestas dainuoti į JAV ir Kanadą.

KNYGOŠ

Knygos

TÉVAS JONAS BRUŽIKAS, S.J.

Kun. Bružiko gyvenimas aprašytas 180 puslapių knygoje. Turi gana daug iliustracijų. Visi, kas tik pažino Tėvą Bružiką – misijonierių, turėtų paskaityti tą knygą. Ypač įdomi jo jaunystė ir sunkus kelias į mokslą. Gražus pavyzdys jaunimui.

Kaina Cr. 50,00

MIKAS MAGONĖ

Šios įdomios knygos autorius yra mūsų visų gerai pažįstamas kun. Pranas Gavėnas. Visiems labai prieinama kalba autorius pasakoja jaunojo Miko gyvenimą ir nuotykius. Iš puslapio į puslapį skaitytojas susipažįsta su saleziečių darbu, jaunimo auklėjime sunkumais ir pasisekimais. Knyga tinka jaunimui, bet ir "senimas" nesigailės ją perskaityti.

Knyga priklauso saleziečių bibliotekos pedagoginės literatūros rinkiniui.

Kaina Cr. 60,00

A VIOLAÇÃO DOS DIREITOS HUMANOS NA LITUÂNIA

Šiandien visi kraštai kalba apie žmogaus teises. O kas darosi Lietuvoje? Ar ten nepažeidžiamos žmogaus teisės? Todėl yra labai svarbu įsigyti šią knygą ir pažinti tikrąją dabartinės Lietuvos padėtį. Tai 124 puslapiai dokumentų, faktų ir įvykių. Ši knyga parašyta vietos kalba. Supažindinkime ir mūsų kaimynus ir draugus su mūsų tautos padėtimi.

Kaina Cr. 50,00

CINQUENTENÁRIO – PENKIASDEŠIMT-METIS

Tai Brazilijos lietuvių istorija. Ši knyga turi būti kiekvieno čia gyvenančio lietuvio namuose. Pažinkime, kokia mūsų praeitis, kaip lietuviai kūrėsi šiame krašte. Daug įdomiu prisiminimų ir nepaprastai didelis skaičius nuotraukų. Kiekvienas lietuvis čia ras pažįstamą. Tai 208 puslapiai pilni įvairiausių faktų. Iliustracijų užrašai ir dalis straipsnių yra vietos kalboje.

Knyga tinka dovanai ir lietuviu draugams brazilams. Pasinaudokite dar atlikusiais egzemplioriais; jų daug nėra, greit baigsis, o sekanti laida dar nepramatyta leisti.

Kaina Cr. 70,00

CURSO DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA

Informações:

Caixa Postal 4421
01000 SÃO PAULO, SP.

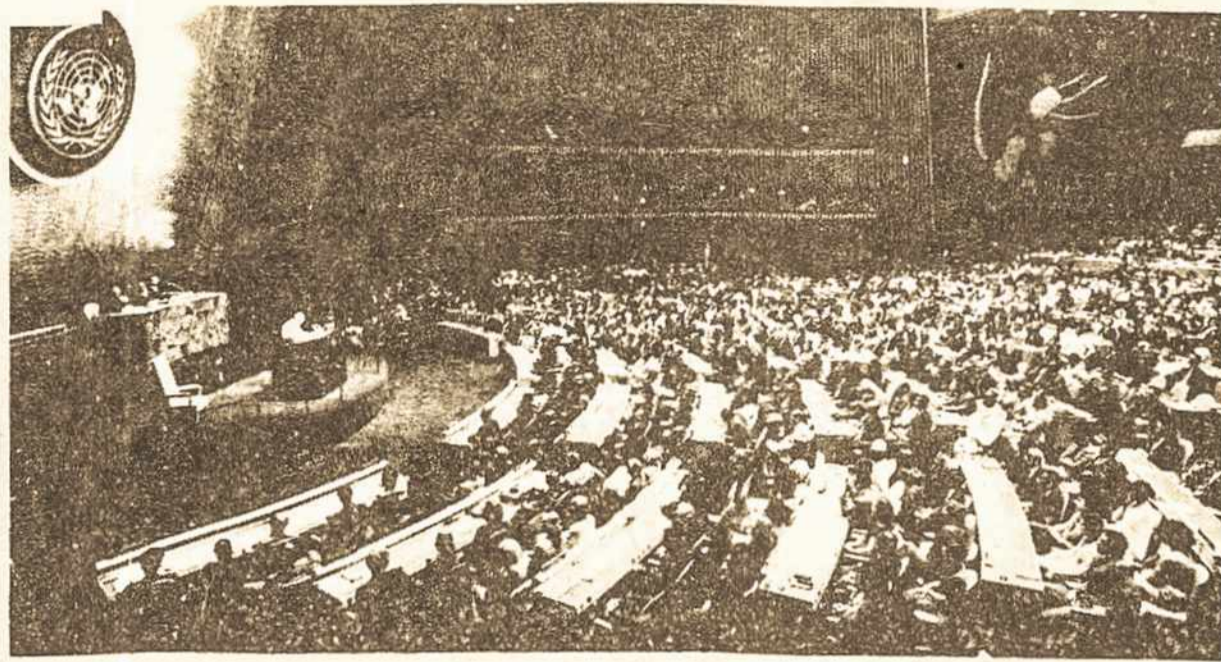
Popiežius Jonas Paulius II

NEW YORKE

Paruošė P. Daugintis

Popiežius su
Kurt Weildheim'u

Popiežius Jonas Paulius II kalba JT pilnaties posėdyje

KARAS IŠVENGIAMAS, TAIKA GALIMA

Mintys iš popiež. Jono Pauliaus II kalbos Jungt. Tautose.

Paduodame svarbesnes mintis iš popiež. Jono Pauliaus II kalbos, pasakytos jo vizito metu rugsėjo 2 d. Jungtinių Tautų pilnaties posėdyje.

Šiltai pasveikinęs Jungt. Tautų generalinį sekretorių ir visų tautų atstovus, popiežius priminė, kad "kiekvienos politinės veiklos tikslas yra tarnyba žmogui... Jungt. Tautos tapo forumu, kur žmogaus problemos niekada nepalikusios būti vertinamos tiesoje ir teisingume".

Visuotinio sunaikinimo grėsmė

Jis kalbėjo, kad baigiantis baisiajam II Pasaul. Karui "Vyriausybės ir valdžios visame pasaulyje suprato, kad, jei nenori būti užpultos ir vienos kitų sunaikintos, jos turi susivienyti...". Todėl 1945 m. birželio 24 d. įkurta Jungtinių Tautų Organizacija, gi 1948 m. gruodžio 10 d. paskelbta garsioji Žmogaus Teisių Deklaracija, kuri "tapo istoriniu posūkiu žmonijos moralinės pažangos kelyje".

"Prie šios Deklaracijos prieita po milijonų mūsų brolių ir sesių kančių, aukų, genocido... Ta aukšta sumokėta kaina negali būti veltui... Aš kartoju mano pirmtako popiežiaus Pauliaus VI prieš 14 metų iš šios tribūnos pasakytus atmintinus žodžius:

– Tenebūnie daugiau karo. Tenebūnie karo. Niekada daugiau vienas per kitus ar vienas virš kitų, bet visada, prie kiekvienos progos "visada su kitais".

Bet taip nėra. Vis vyksta karai ir ginklavimosi lenktynės bei skriaudžiamos tautos, kaip Palestiniečiai, Libano gyventojai... Tad "yra noras būt pasiruošusiam karui, ir tuo pačiu pradėti jį. Tai reiškia *prisiimti riziką, kad kas nors, kada nors ir kur nors gali paleisti darban visuotinio sunaikinimo mechanizmą*".

Būdai išvengti karo

Ir savo kalboje popiežius platokai nagrinėdamas giliausias karų priežastis, nurodo būdus ir kelius jas pašalinti ir taip įgyvendinti tikrąją taiką.

"Reikia dėti labiau energiškus ir nuolatinius pastangų padaryti negalimą karo ir tokios katastrofos iššaukimą:

– paveikiant Vyriausybių ir žmonių nusistatymus, įsitikinimus bei siekius.

– Tai turi turėti vis galvoje ne tik Jungtinės tautos su savo institucijomis, bet ir kiekviena visuomenė, režimas ir Vyriausybė".

– Sukelti tarptautinį platų bendradarbiavimą atsilikusių kraštų išvystymui, neapykantos, keršto ir karo dvasios pašalinimui, kylančios iš įvairiausių formos neteisėjų darymo ir kitų neatsaukiamų žmogaus teisių pažeidimų.

Atidengti ir pašalinti giliasias priežastis

Toliau savo kalboje Jonas Paulius II nurodo giliasias neteisėjų, konfliktų ir karo priežastis ir skatina jas pašalinti.

"Paskutinį šimtmetį mūsų modernioji civilizacija padėjo kaip niekada anksčiau materialinių gėrybių išvystymui. Bet ji įgalino taip pat kilti laikysenai bei nusiteikimams, dėl kurių jautrumas dvasinės žmogaus egzistencijos plotmei sumažėjo didesnėse ar mažesnėse srityse. Tai kilo iš premisų, prielaidų, kurios žmogaus gyvenimo prasmę iš pagrindų sumažino beveik iki materialinio ir ekonominio veiksnio, t. y. iki gamybos, rinkos ir sunaudojimo reikalavimų, iki turto telkimo ir biurokracijos stiprinimo"...

Tai materialinių gėrybių ribotumas žemėje, kurių įsigijimas, pasigaminimas ir pasidalinimas iššaukia nesutikimus, ginčus, neapykantą, konfliktus, karus; taip pat ir didelę skiriančią bedugnę tarp turtingos mažumos, tarp sočių ir atsilikusių, neturtingų kraštų, kurių liaudžiai trūksta maisto, galimybių išsiauklėti ir kurios didelis skaičius yra pasmerktas badui, ligoms ir mirčiai.

Pašalinimui tų giliausių priežasčių pirmiausia reikia suteikti pirmenybę dvasinei plotmei. "Iš pagrindų ir sistematiškai pašalinti karą nebus galima, iki mes neišsamsim aukščiau ir nepasieksime daugiau pagarbos kiekvieno žmogaus ir visuomenės akyse antrajai, dvasinei žmogaus vertybių plotmei, kuri nedalina, bet jungia ir vienija žmones "Garsioji Jungt. Tautų Charta iškilmingai paskelbė ir patvirtino tos plotmės vertybes. Katal. Bažnyčia, galima sakyti ir visa krikščionija, jos plėtotę laiko ypatinga savo sritimi.

"Dvasinė plotmė duoda prasmę materialinėms gėrybėms ir nustato būdą jomis naudotis. Užtat ji ir teisingos taikos pagrindas. Dvasinės plotmės pirmenybė buvo ir yra žmonijos istorijos įstatymas".

Todėl dėti pastangų, kad materialinis, techninis ir civilizacijos išsivystymas tarnautų žmogui, kad kuo daugiau įgalintų žmonių pažinti tiesą, galėdami pasinaudoti jos šaltiniais, doriskai išsivystyti, pilnai naudotis kultūrinėmis gėrybėmis ir visomis žmogaus teisėmis.

Moderniaisiais laikais vyksta didelis tų neatšaukiamų žmogaus teisių pažeidimas ir paskirose valstijose ir tarptautinėje plotmėje. Pirmiausia tai neteisingas materialinių gėrybių padalinimas atskirose bendruomenės, tautose ir visoje žmonijoje.

Kovojant prieš tai, reikia patiems įsisąmoninti ir kitiems padėti pajusti, kad ta ir iš jos kylančios kitos neteisėybės – kaip darbininkų exploracija ir įvairūs piktnaudojimai, užgauna žmogaus orumą, pažeidžia ar susiaurina žmogaus teises. "Aišku, kad yra tik vienas kelias pereiti tą bedugnę ir toli tarp sočių ir badujančių sričių – tai suderintas visų šalių bendradarbiavimas. Jis reikalauja vienybės, įkvėptos tikros taikos įgyvendinimo galimybių. Visas priklausys nuo to, ar tie skirtumai ir priešgynybės "nuosavybės" srityje gera valia sistematiškai bus sumažinti, pašalinti, ar ne".

Be to dirbančiam žmogui reikia užtikrinti ne tik pragyvenimą teisingu būtinų medžiaginių gėrybių padalinimu, bet ir dalyvavimą visame gamybos procese ir kylančio visuomeninio gyvenimo vyksme, ir taip įgalinti siekti pilnutinio savęs išsivystymo. Juk žmogus yra ne medžiaginių gėrybių vergas, bet viešpats.

Lygiai svarbu ne tik legaliai pripažinti žmogaus dvasios laisvės principus, kaip žodžio, spaudos, sąžinės laisvės, bet ir nevaržyti naudojimąsi jomis. "Dabar esančiose socialinio gyvenimo struktūrose tu laisvių praktikuojimas dažnai pasmerkia žmogų likti antros ar trečios klasės piliečiu, išstatyti pavojun savo profesinę karjerą, pakilimą visuomenėje ir tarnyboje, laisvą savo vaikų auklėjimą... Visi žmonės visuose kraštuose turi galėti pilnai naudotis visomis savo teisėmis, nežiūrint koks ten būtų politinis režimas ar sistema.

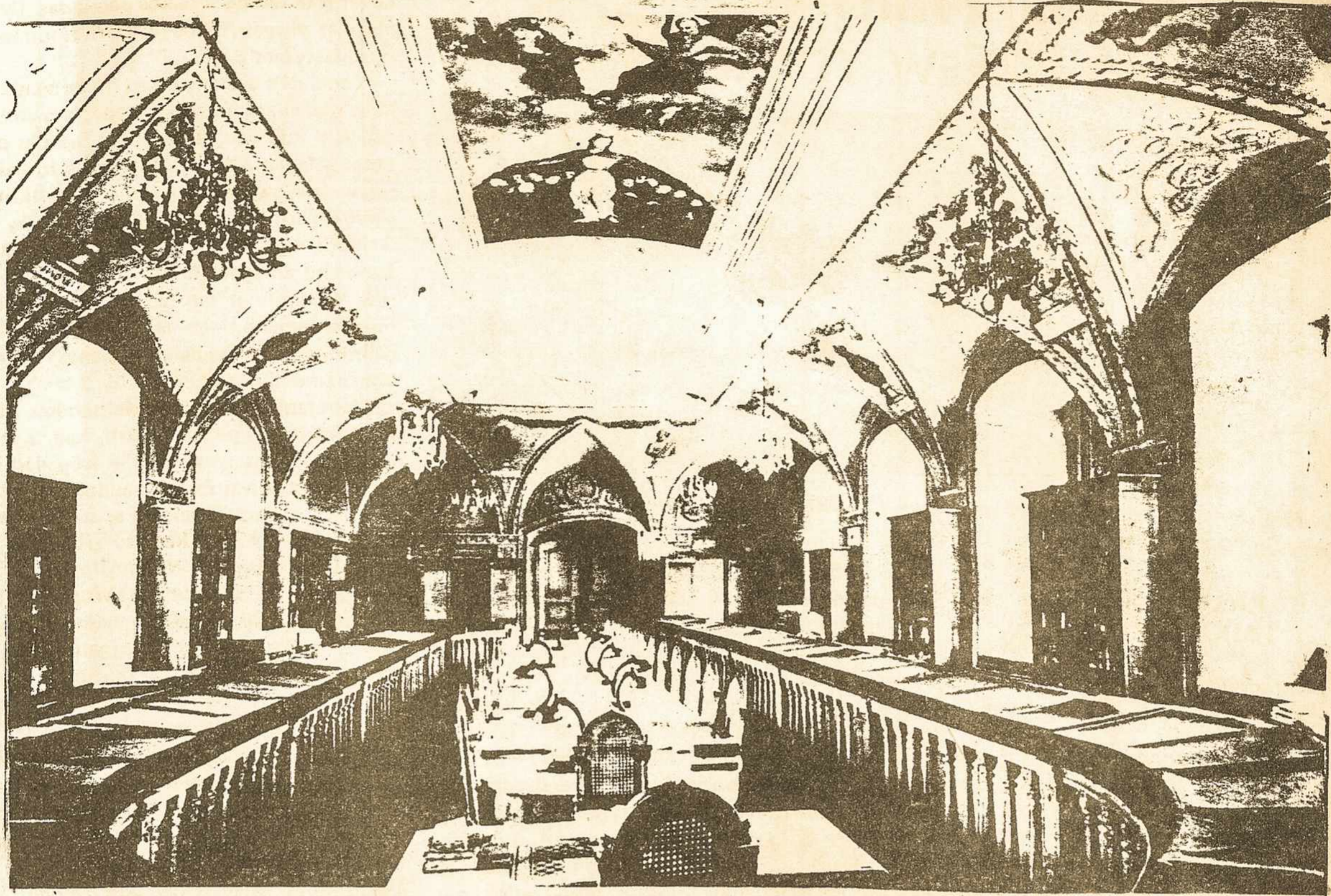
Religijos laisvė ir taika

Kas liečia religijos laisvę, popiežius priminė, kad protingasis žmogus "pačios savo prigimties yra skatinamas ypač religinės tiesos, ieškoti tiesos, laikytis surastosis ir pagal ją tvarkyti savo gyvenimą... Nors ji pirmiausia praktikuojama vidujiniais aktais, tačiau pati žmogaus socialinė prigimtis reikalauja suteikti vidujiniams aktams išorinę išraišką, bendrauti su kitais religijos dalykuose ir išpažinti savo religiją ir bendruomenėje... (Nukelta j 10-tą psl.)

Su prezidentu Cartheriu

Vilniaus universitetui 400 metų

Smuglevičiaus salė

Studijų tvarka Vilniaus universitete

PIRMAISIAIS DVIEM ŠIMTMEČIAIS

Pagrindiniai universiteto organizacijos ir veiklos nuostatai paprastai vadinami universiteto statutuais. Jau į valdovų privilegijas ir popiežių bulas kartais įtraukiamos kai kurios pagrindinės normos. Organišką jų visumą nustato ir patvirtina kiekvieno universiteto valdantieji organai.

Jėzuitų vadovaujamas Vilniaus universitetas, atrodo, savo specialaus statuto neturėjo. Stepono Batoro privilegija apie tai visiškai tyli. Jo nemini nė kiti anų laikų šaltiniai. Popiežiaus bulla, tiesa, leidžia jėzuitų generaliniam viršininkui „pačiam arba per kitus paruošti ir išleisti bet kokius statutus ar normas, (...) juos keisti, atšaukti ir vėl naujus paskelbti“. Bet čia „statutai“ suprantami ne tiek visam universitetui bendrieji nuostatai, o daugiau atskirais atvejais išleistos taisyklės vienai kuriai iš universiteto sudėtų įeinančiai grupei, pvz., studentams eksternams, arba neturtingųjų bendrabutyje gyvenantiems, arba teisės fakulteto studentams, lygiai kaip universiteto bibliotekai, universiteto spaustuvei, universiteto vaistinei ir pan.

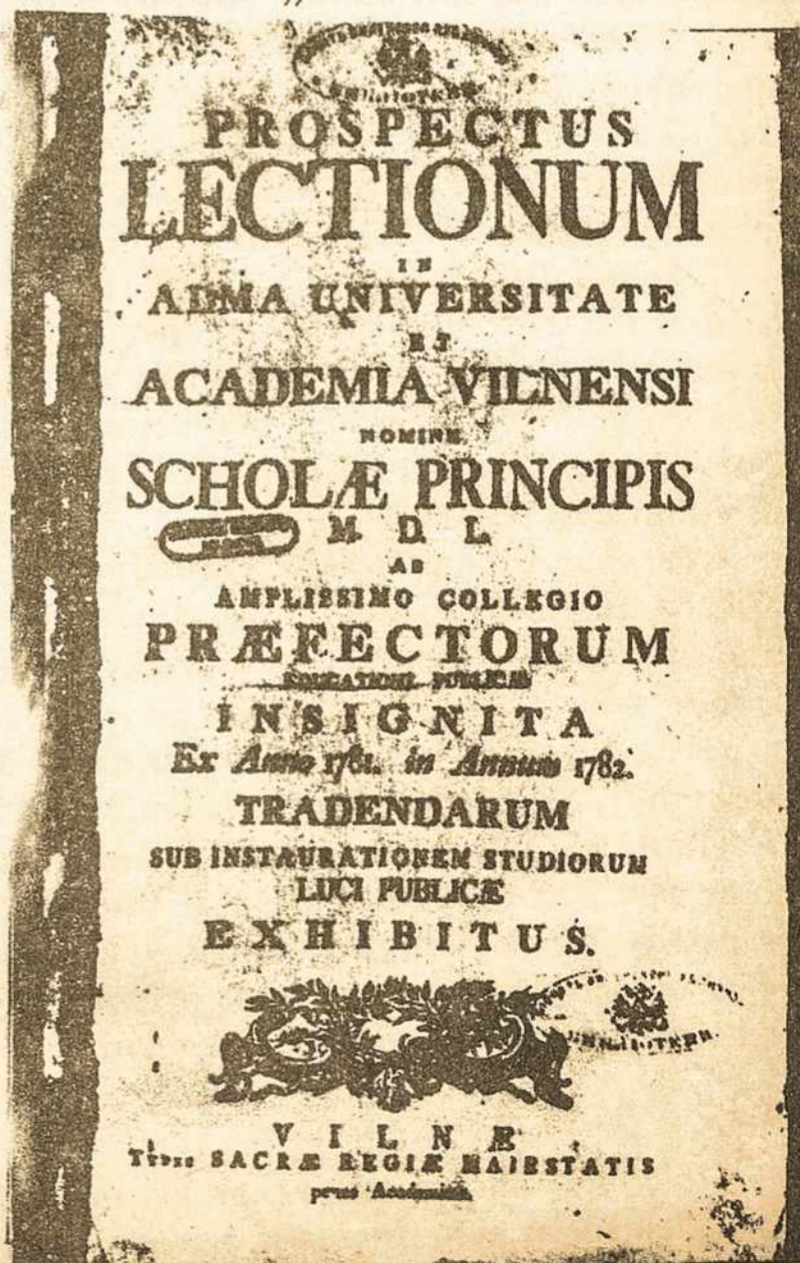
Vilniaus akademijos arba universiteto bendrąją organizaciją ir veiklą tvarkė visiems jėzuitų universitetams galiojantieji nuostatai, paskelbti ordino konstitucijų IV dalyje. Detalios normos nustatydavo, reikalui esant, vienuolijos vadovybė. Pirmaisiais dešimtmečiais tam tikslui būdavo išleidžiamos laikinos instrukcijos. Tokią instrukciją 1570 m. paliko provincionas Laurynas Maggio ką tik įsteigtai Vilniaus kolegijai. 1581 metais jėzuitų IV Generalinė

kongregacija, kurioje dalyvavo ir naujojo Vilniaus universiteto profesorius Adomas Brokas (Brock, Brocus), nutarė išleisti bendras, visoms jėzuitų mokykloms galiojančias mokymo ir auklėjimo taisykles.

Buvo sudaryta speciali 6 asmenų komisija, kuri turėjo paruošti šių taisyklių projektą. Projektas 1585 metais buvo išspausdintas ir išsiuntinėtas atskiroms jėzuitų provincijoms. Ten susirinkę specialistai turėjo projektą stropiai persvarstyti ir padaryti savo pastabų. Lenkijos jėzuitų provincijos, kuriai tuo metu priklausė ir Lietuvos jėzuitai, šiuo reikalu pasitarimai įvyko Vilniuje 1586 m. rudenį ir žiemą ir užsitęsė ištisus 4 mėnesius. Posėdžiams vadovavo pats provincionas Jonas Paulius Kampanas (Campano). Universiteto rektorius Alablanas, kancleris Vidmanštadtas (Widmanstaidt) ir 4 teologijos profesoriai (Grodzickis, Arias, Vega ir Erokas) buvo pagrindiniai šios komisijos nariai. Dalyvavo dar trijų kolegijų rektoriai: Rygos — Leonardas Rubenas, Braunsbergo — Fridrikas Barčas (Bartsch) ir Dorpato (šiandieninio Tartu) — Tomas Busaeus. Kai buvo svarstomos filosofijos studijos, dėl jų pasisakyti buvo pakviesti filosofijos profesoriai: Leonardas Krakėris ir Martynas Smigleckis.

Kodėl čia taip smulkiai vaizduoju tą pasitarimą? Dėl to, kad Vilniuj posėdžiausios komisijos paruoštas memorandumas iš visų dėl studijų plano projekto į Romą atsiųstų pasisakymų buvo pats drąsiausias ir radikaliausias. Projekte buvo skirta nemaža vietos nurodymams, ką ir

kaip dėstyti iš teologijos. „Teologijoje mūsų visiškai privalo laikytis šv. Tomo doktrinos“ — tokia buvo pagrindinė norma. Tiesa, nurodyta 17 nežymių, antraeilių šv. Tomo tezių, kurių galima ir nesilaikyti, bet visur kitur melaidžiama nė kiek nukrypti nuo to, ką moko Alkvinietis. Vilniaus teologai, po ilgų diskusijų, šio pagrindinio punkto atžvilgiu priėjo negatyvios išvados: „Toji formulė nėra vykusi;

Jėzuitų studijos tvarkos paskutinė laida

MŪSU LIETUVA

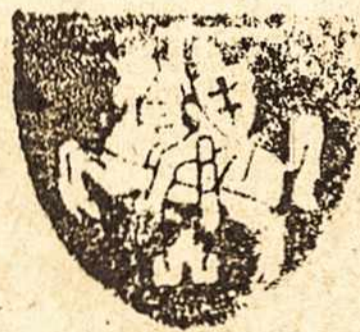

EM PORTUGUÊS NR. 18 (25)

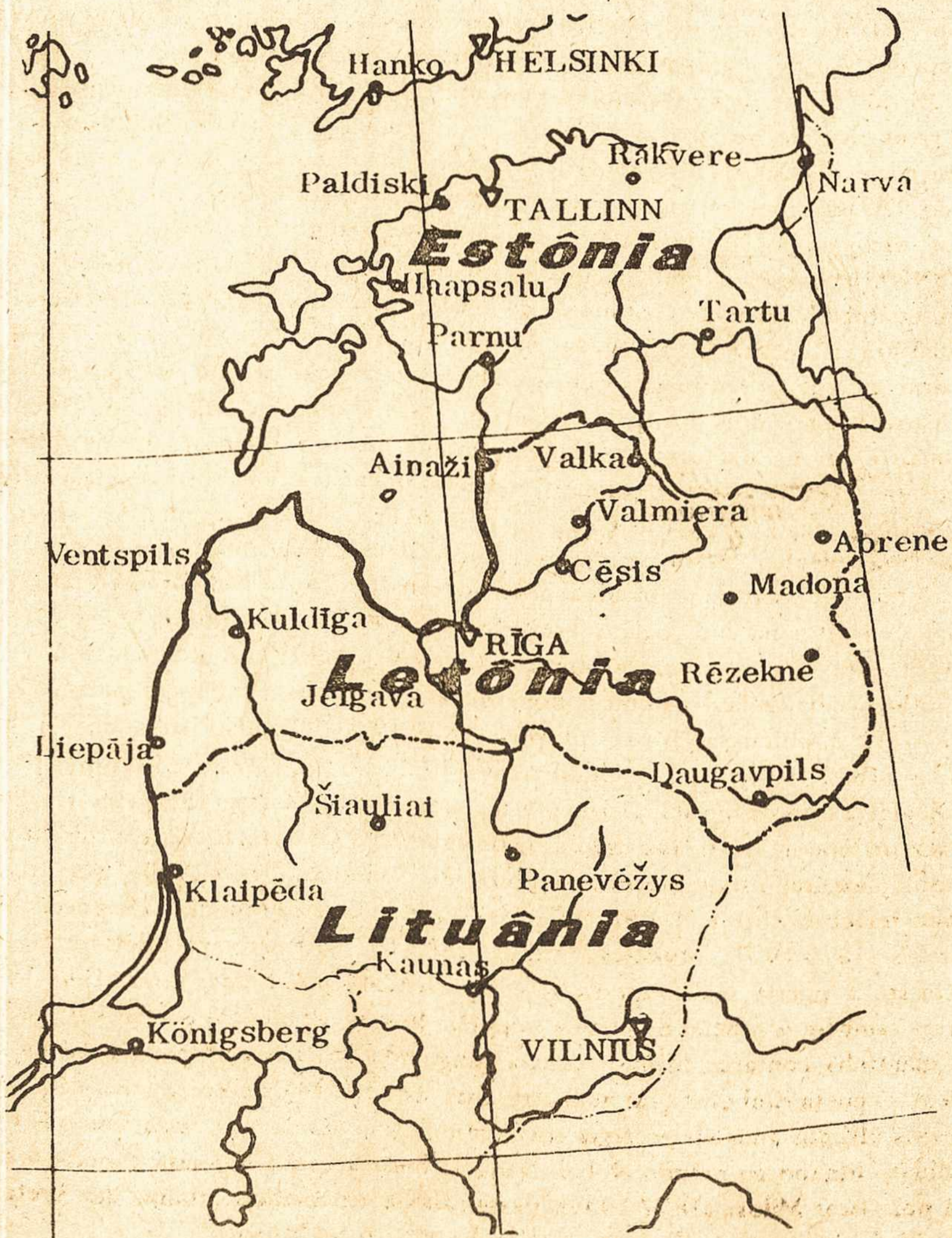
ESTÔNIA

LETÔNIA

Suplemento de
MŪSU LIETUVA NR. 42 (1627) 1979.X.25

LITUÂNIA

LITERATURA LITUANA

(Sinopse)

(continuação do número anterior)

O governo da Rússia czarista interferia com a ascensão da literatura lituana. Depois de malfadada insurreição de 1863, e por quarenta anos, foi proibida a impressão em lituano, em caracteres latinos, obrigando-se o uso dos caracteres russos. A política de russificação fez surgir uma forte resistência que deu forma definitiva à nova literatura lituana. As publicações nos caracteres proibidos imprimiam-se na Prússia Oriental e eram trazidos à Lituânia clandestinamente. Os primeiros periódicos (exemplares) deste tipo se chamavam "Aušra" (Aurora) e "Varpas" (Sino). A luta pela imprensa, na qual finalmente foram vitoriosos os lituanos em 1904, obteve no seio da cultura lituana valor de paradigma. Atualmente periódicos secretos de resistência ao regime na Lituânia têm os mesmos nomes "Aušra" e "Varpas" e até continuam a antiga numeração.

Devido à interdição da imprensa, os romances e os dramas lituanos apareceram bem mais tarde do que nos países vizinhos (e é particularmente interessante o seu florescimento no século XX). Entretanto, nem na época da interdição, não faltaram escritores de renome. As criações satíricas e etnográficas do bispo Motiejus Valancius (1801-1875) deram início ao conto lituano. Poeta e publicista, redator de "Varpas", Vincas Kudirka (1858-1899) compôs o hino nacional Lituano. No domínio da prosa reinava o regionalismo, quadros realistas de costumes e da existência quotidiana. A prosa de Vincas Pietaris (1850-1902), Žemaitė (1845-1921), Šatrijos Ragana (1878-1930), Aisbe (1864-1933) e de tantos outros se lêem extensivamente até hoje. O estilo e a alma da época foram muito bem cativados por dois dos mais conhecidos autores que se estabeleceram como clássicos nacionais e que deram forma definitiva à língua literária lituana: Maironis (1862-1932) e Vaižgantas (1869-1933). O primeiro compôs poemas líricos de inspiração filosófica e patriótica (coleção "Pavasario Balsai", Vozes de Primavera), o segundo na sua epopéia em prosa "Pragiedruliai" criou uma representação detalhada e sintética de Lituânia de então.

Uma vez vencida a batalha pela imprensa e não havendo mais necessidade de dissipar energias na luta pela sobrevivência da nação, a cultura lituana enriqueceu-se notavelmente e a literatura começou a propor problemas puramente estéticos. Ela foi influenciada pelas correntes modernistas ocidentais e também pelas novas literaturas russa e polonesa. Jonas Biliūnas (1879-1907), Antanas Vienuolis (1882-1957), Dobilas (1872-1934), Ignas Šeinius (1889-1959) se impuseram como mestre da prosa psicológica e impressionista. Original e fecundo, Vincas Krėvė (1882-1954), criou contos realistas ao lado de lendas e dramas neoromânticos. Os dramas escritos sob influência da filosofia Oriental estabeleciam o renome de Vydūnas (1868-1953), que foi o único lituano membro do P.E.N. Club antes da Segunda Guerra Mundial. Os poetas Montiejus Gustaitis (1870-1927), Mykolas Vaitkus (1883-1973), mostram tendências ao estetismo filosófico, a poesia mais superficial é representada por Liudas Gira (1884-1946), que exercia também a função de crítico popular. Juozas Albinas Herbačiauskas (1876-1944), que mantinha contatos íntimos com a vanguarda polonesa, propagava um modernismo radical. O poeta simbolista Jurgis Baltrušaitis (1873-1944), deixou marcas na poesia russa; nos seus últimos anos ele escrevia em lituano e foi considerado, assim como Krėvė, como candidato lituano ao prêmio Nobel. Naquela mesma época a poesia francesa era enriquecida por Oscar Milosz (1877-1939), descendia da aristocracia lituana, que preferiu optar pela cidadania lituana, se bem que não tenha escrito em lituano.

Ao fim da Primeira Guerra Mundial, após a queda dos impérios Alemão e Russo, a Lituânia reconquistou a sua independência depois de um intervalo de cento e cinquenta

anos. Foi o começo de uma nova era. Multiplicavam-se as publicações literárias, fortificava-se seriamente a educação pública, estabeleciam-se vivos contatos com o mundo Ocidental, sentia-se a euforia da autonomia — e tudo isso influenciou os escritores. Maironis, Vaizgantas, Kreve e outros clássicos da época precedente continuavam suas criações: alguns deles escreveram suas obras mais importantes neste período. Surgiam novos talentos. Um grupo de simbolistas que considerava, Baltrusaitis como mestre, produziu alguns autores de valor duradouro. Um deles foi Vincas Mykolaitis-Putinas (1893-1967), o poeta mais célebre depois de Maironis, que ocupa no seu país um lugar análogo ao de Rilke. Além de lírica filosófica escreveu também em prosa (seu romance “Altorių šėšėly” — Na Sombra dos Altares).

A este grupo também pertenceu no início o poeta novador Balys Sruoga (1896-1947), em cujos versos podemos distinguir traços de surrealismo. Ele tornou-se célebre mais pelos seus dramas baseados na história lituana, modelados conscientemente nas crônicas de Shakespeare. Simbolista rigoroso, Faustas Kirša (1891-1964), além de lírica escreveu também “alta sátira”. Petras Vaičiūnas (1890-1959), que havia frequentado a escola simbolista, transformou-se em dramaturgo popular. Outro grupo que se opunha tanto aos velhos clássicos como aos simbolistas era o grupo dos futuristas (Keturių, Vėjų, Sąjudis — Movimento dos Quatro Ventos). Com um certo sucesso eles tentaram “europeizar” e “urbanizar” a literatura lituana, não evitando elementos grotescos, chocantes ou absurdos. Em 1927 o movimento futurista se desintegrou, deixando dois de seus chefes com lugares mais ou menos distintos na literatura: o Engenhoso Kazys Binkis (1893-1942) e Juozas Tysliava (1902-1961). Mais afastado dos demais escrevia o expressionista cosmopolita Jurgis Savickis (1890-1952), autor de contos, relações de viagens e de valiosos diários.

A nova geração que se formou já durante a época da independência, entrou na literatura nos anos 30. Entre eles se distinguiu o grupo de *Terceiro Fronte* (Kazys Boruta, 1905-1965; Petras Cvirka, 1909-1947; Antanas Venclova, 1906-1971; Kostas Korsakas, 1909-), autores políticos e literariamente radicais, que acentuavam os aspectos sociais e criticavam acerbamente o “establishment” da jovem república Lituana. Tinha-se aliado a eles a nova poetisa Salomėja Neris (1904-1945); embora suas íntimas e líricas miniaturas, que uniam a tradição das canções populares à psicologia moderna, por vezes reminiscentes de Anna Achmatova ou de Emily Dickinson, não tenham muito a ver com o programa do *Terceiro Fronte*. Mais próximo ao *Terceiro Fronte* foi o poeta do protesto social Vytautas Montvila (1902-1941). Outro grupo, *Piūvis* (Incisão), esforçava-se para criar uma arte de caráter moderno e ao mesmo tempo nacional, sem se identificar com o radicalismo político. A ele pertenceram Jonas Aistis (1904-1973), lírico elegíaco, com acentos existencialistas, e Antanas Miskinis (1905), que escreveu poesia inovadora de caráter cívico e patriótico. O ideólogo do grupo foi Petras Juodelis (1909-1975). O movimento neocatólico deu um poeta original e vigoroso, Bėrhardas Brazdėzionis (1907), em cujas catastróficas visões líricas com motivação bíblica se expressava o pressentimento da guerra num futuro próximo e o exílio. A este mesmo movimento, pertenceram prosadores cujo papel pelo menos parcialmente podemos comparar ao de Bernanos e de Mauriac na França: Juozas Grušas (1901), Antanas Vaičiulaitis (1906), Juozas Paukštėlis (1899). Muitos escritores ficavam à margem dos grupos literários e mantinham com eles somente contatos temporários. Vamos mencionar ao menos os mais conhecidos. Provavelmente a última representante da prosa regional, Ieva Simonaityte (1897-1978), descreveu epicamente a região de Klaipėda — a parte da Lituânia germanizada, protestante, de caráter étnico particular. Liudas Dovydenas (1906), pintou de maneira viva a vida quotidiana das aldeias. Kazys Inčiūra (1906-1974), Stasys Santvaras (1902), Jonas Graičiūnas (1903), Vytautas Sirijos Gira (1911), estabeleceram sua reputação como poeta; Augustianas Gricius (1899-1972), Teofilis Tilvytis (1904-1969) como autores satíricos.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

Paruošė: Alf. D. Petraitis

Darbas – žmogaus gyvenimo
pagrindas

Darbas yra 98 procentai
genijaus

Edisonas

MAŽIEJI DARBO MILŽINAI

Kai į medaus korį pasižiūri, nustembi žmogus: toks mažas padarėlis, ta bitelė, o sunėša, sudeda, suklijuoja korį.

Bitutė yra nuostabi darbininkė. Ji nepažįsta tinginio gyvenimo. Kada lauke visi lietūs lyja ir visi vėjai pučia, o perkūnija, audra siaučia, tada mūsų bitutė dirbti negali. Ji tada kenčia, liūdi, laukdama giedros, kada ji vėl galės pasileisti į darbą...

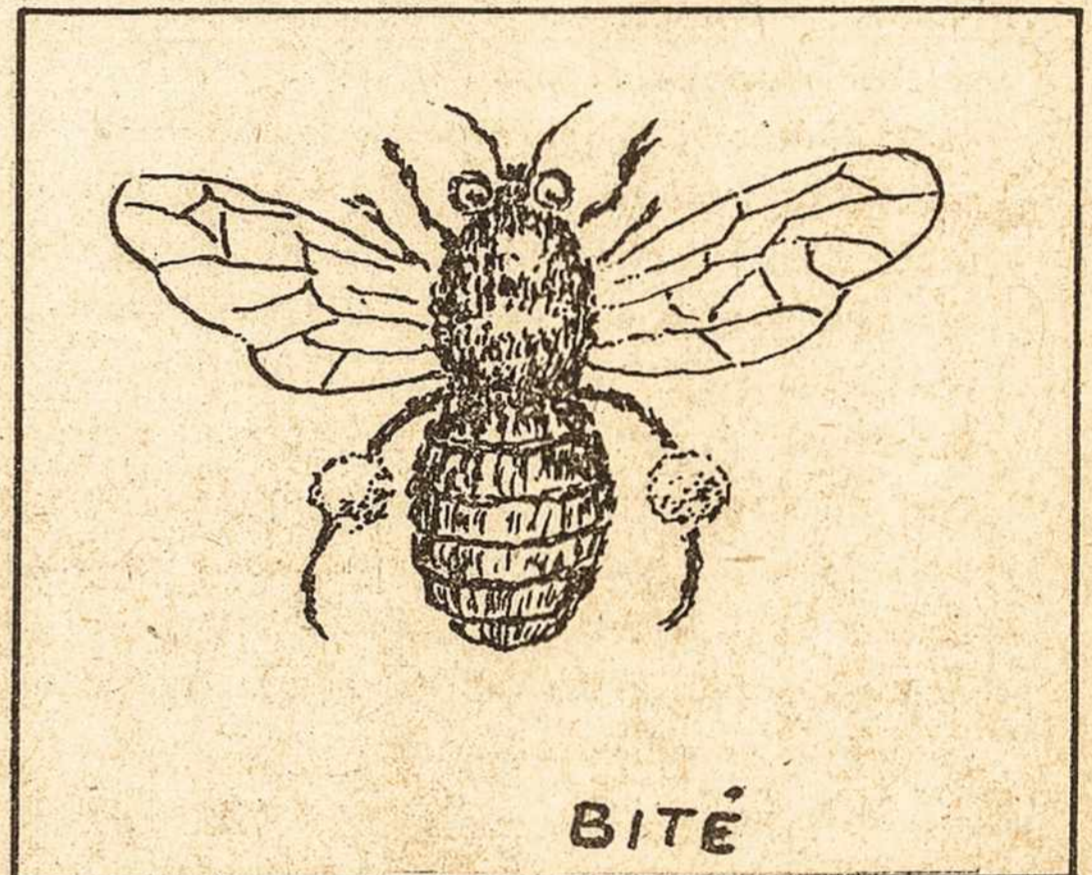
Gal būt, tau teko eiti mišku pro dideles, rudai juosvas krūvas, ne žmogaus rankų supiltas, ne jo sunėštas. Gal tau teko eiti pro skruzdėlynus, pro skruzdėlių miestus.

Sulygink, žmogau, šį didelį skruzdėlyną su ta mažyte jo architekto, jo inžinierės statybininke. Skruzdėlių darbas ir pasiaukojimas kiekvieną protingą žmogų sužavi, pamoko ir darbui nuteikia.

Alfa Sušinskas

ŽODYNAS

- pagrindas – pamatas, atrama, ant ko statomi pamatai
 korys – bičių padarytas medui laikyti indas, patalpa.
 nuostabus – kas nustebina, labai gražus ar įdomus
 tinginys – kas nedirba, kas nenori dirbti
 giedra – laikas po lietaus; kai nelyja
 skruzdėlynas – mažų vabalų supiltas kalnas, jų gyvenama vieta
 pasiaukojimas – atsidavimas, pasišventimas
 protingas – kas turi protą, kas yra išmintingas
 nuteikti – pakreipti, palenkti, pastumti

ATSAKYTI Į KLAUSIMUS

1. Ar tau patinka medus?
2. Ar pagalvojai apie bitutes, kai valgei medų?
3. Ar matei kuomet nors avilį?
4. Ar nebijai bičių? Kodėl?
5. Ar matei kur nors didelį skruzdėlyną?
6. Ką autorius nori pasakyti su šiuo straipsneliu?
7. Ar tavo gyvenimas sunkesnis už bitutės gyvenimą?
8. Ar supranti darbo reikalą ir naudą?

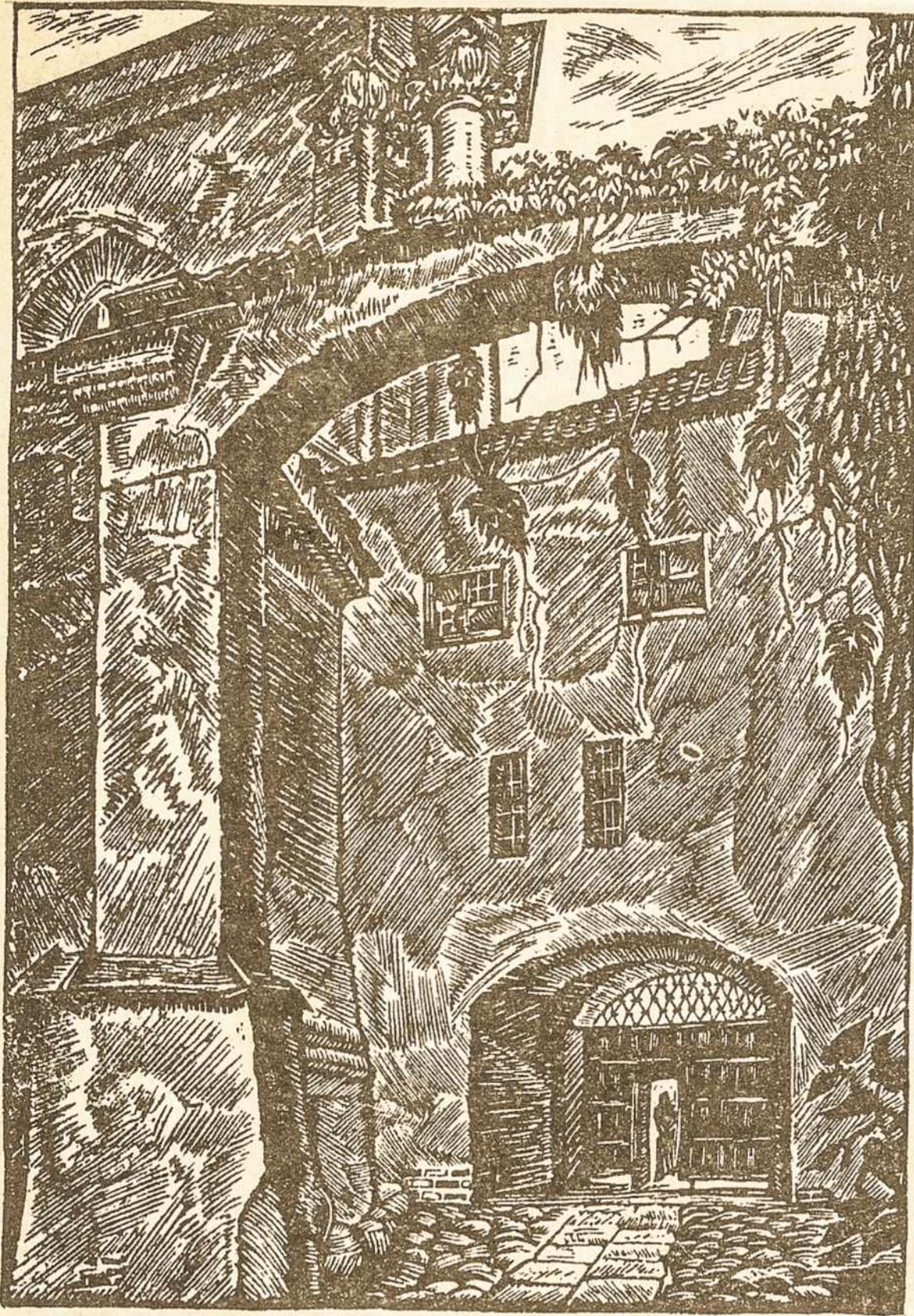
Aulas de lituano

Todos os sábados

15,00 - 16,30

Rua Inácio 621 - V Zelina

VILNIAUS UNIVERSITETUI 400 METŲ

ji mūsiškius per daug suvaržo, juo labiau, kad numato griežtą laikymąsi tikrai vieno šv. Tomo" — skaitome memorandume. Negatyvų nusistatymą vilniškiai pagrindžia daugeliu argumentų, kurių nėra kaip čia smulkiau gvildinti. Ypačiai pabrėžiama, **jog didesnė laisvė, ieškant tiesos, išeitų tiek Bažnyčiai, tiek patiems jėzuitams tik į gera.**

Buvo pastabų ir prie kitų Romos projekto punktų. Pvz., kad šv. Raštą reikėtų aiškinti ne tik tiems, kurie studijuoja teologiją, bet pradėti jau nuo pat noviciato, kur novicai turėtų įprasti jį skaityti ir svarbesnes vietas atmintinai išmokti. Projektas numatė studijose visą svorį telkti į scholastinę teologiją; kontroversijos jame laikomos daugiau antraeile disciplina. Vilniškiai teologai manė kitaip: teologijos mokslas yra vieningas; spekuliacinės jos dalies atskyrimas nuo pozityviosios esąs nenatūralus, dirbtinis; neliesdama pozityviųjų problemų, ji pasimeta abstraktume, bergždžioje spekuliacijoje, nutolsta nuo gyvenimo.

Kai kurie vilniškių jėzuitų pasisakymai buvo priimti, sudarant galutinį studijų normų tekstą, tačiau pagrindiniai iš Romos atsiųsto projekto siekliai: šv. Tomo doktrinos būtinumas ir scholastinės teologijos išskirtinumas, kad ir kiek sušvelninti, pasiliko. Stanislovas Bednarskis, žinomas lenkas jėzuitas istorikas, aprašęs minėtosios studijų komisijos Vilniuje darbus (žurnale *Przegląd Powszechny*, t. 205 (1935), psl. 69-84 ir 223-240), padaro tokią išvadą: „Jei (Vilniaus komisijos) išskirti principai būtų buvę ištiesai įtraukti į studijų nuostatus ir įvykdyti, bažnytinių

mokslių raida būtų įgavusi kitą kryptį. (...) Tolimesnės teologinių ir filosofinių mokslų raidos šviesoje (Vilniuj posėdžiausios) Lenkijos komisijos pažiūros įgyja svarbos ir vertės“ (ten pat, psl. 230).

Viso to triūso vaisius buvo garsioji **Ratio studiorum**, kuri 1591 metais buvo paskelbta išbandyti, o 1599 metais tapo oficialiu jėzuitų mokyklose studijų kodeksu. Vilniaus akademijoje Ratio studiorum buvo įvesta 1592-93 mokslo metais, pirma taip pat tik išbandyti, o nuo 1599 metų reguliariai vykdyti. Ji galiojo Vilniuje beveik du šimtus metų, kol Edukacinė komisija 1783 metais išleido savo nuostatus.

Kruopščiai ir, galima sakyti, bendromis viso pasaulio jėzuitų paruošta Ratio studiorum savyje sujungė Italijos humanistinės pedagogikos savumus, Ispanijos teologinio atsinaujinimo reiškinius ir praktiškuosius Paryžiaus metodo bruožus. Ji buvo tokio masto pirmoji ir ilgą laiką vienintelė organiška pedagoginė sistema visame Vakarų pasaulyje. Šiandien ji gali atrodyti kai kuriais atžvilgiais per siaura, per stangri, per uždara. Kad ir ne visai tobula, ji per Vilniaus universitetą ir kitas jėzuitų kolegijas Lietuvoje beveik per du šimtmečius ugdė ir formavo mūsų krašto jaunimą neblogiau, negu tai buvo daroma daugelyje kitų Europos kraštų.

Paulius Rabikauskas

EUROPOS LIETUVIS

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVOS TAUTOS GYNĖJAI

UNESCO MINĖS
VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTĮ

UNESCO — Jungtinių Tautų švietimo, mokslo, kultūros organizacija — nutarė atžymėti Vilniaus universiteto 400 m. sukaktį. Tam UNESCO pavartos atskirus leidinius. Tuo būdu visas pasaulis turės progos susipažinti su vienu seniausių Europos universitetų.

Vilniaus universitetą paminėjo ir Sovietų Sąjungos ryšių ministerija, išleidusi 4,4 milijono tiražu pašto ženklų, su įrašu lietuvių ir rusų kalba: „**Vilniaus universitetui 400 metų.**“ Ženkle matomi senojo universiteto ir naujojo studentų miestelio vaizdai. Ženklą piešė grafikas **A. Žilius**. Sukakties proga taip pat pagaminti specialūs pašto žymekliai.

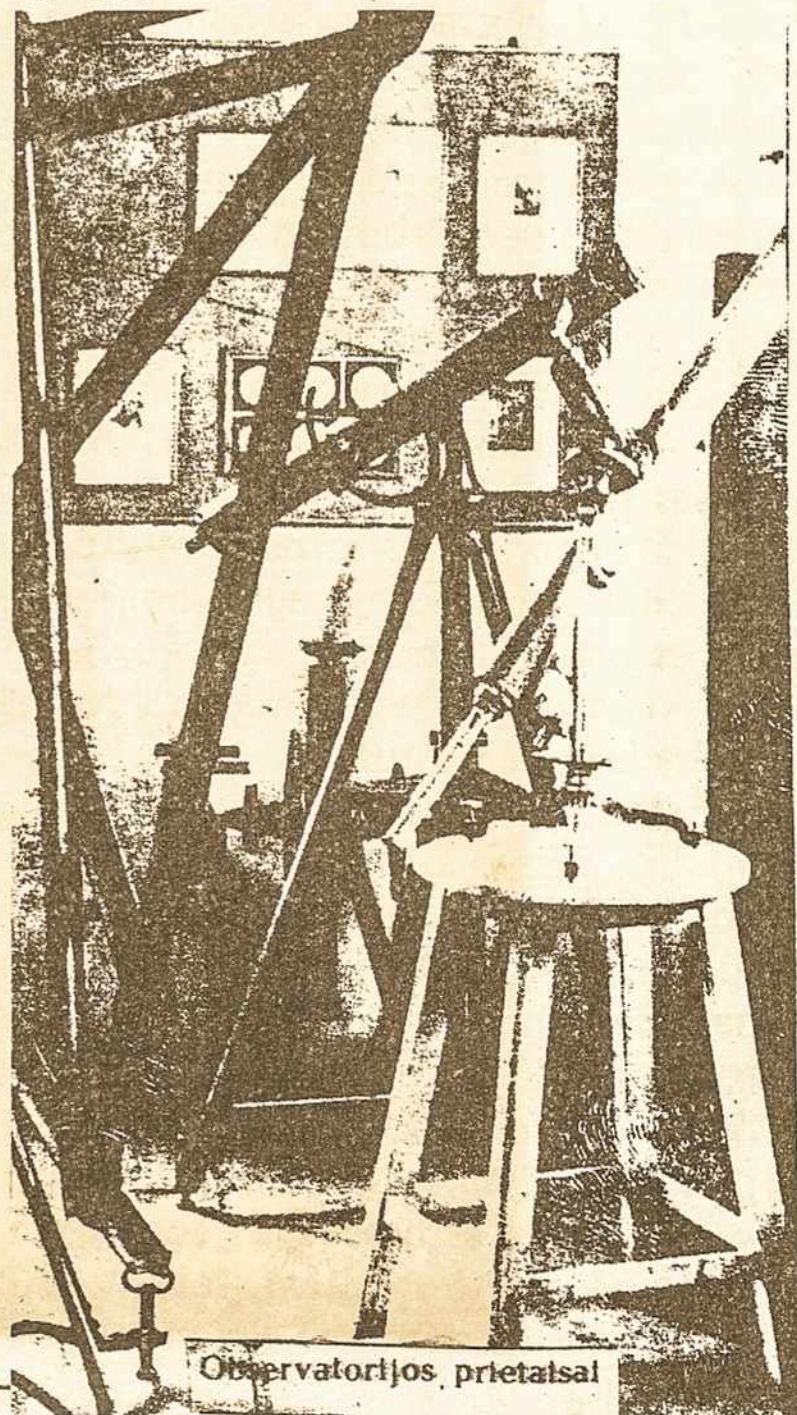
VILNIAUS OBSERVATORIJA

Dar prieš Vilniaus universiteto įsteigimą Lietuvoje pasižymėjo astronomas, garsiojo Koperniko mokytojas, ilgametis DLK Aleksandro Jogailaičio sekretorius, Vaitiekus **Brudzevskis** (1445-1497). Jau tada, atmesdamas senas teorijas, jis turėjo didelės įtakos **Koperniko** sistemos naudai.

Astronomijos mokslas Lietuvoje dar toliau pažengė, atsiradus Vilniaus astronomijos observatorijai. Seniausieji iki šiol išlikę astronomijos ir matematikos rankraščiai, randami Vilniaus universiteto bibliotekoje, yra rašyti 1629 ir 1632 metais. Pirmoji knyga astronomijos klausimais išspausdinta 1639 m.

Pirmoji pasaulyje astrofizikų grupė pasirodė Vilniuje 1865 m. Ji pradėjo daryti saulės vaizdus, stengdamiesi sužinoti joje vykstančius pasikeitimus. Jų darbus galima matyti observatorijos istorinių rinkinių saugykloje. 1881 m., po 1876 m. gaisro, observatorija buvo uždaryta.

Šiomis dienomis Lietuvos astronomai sukūrė fotometrines sistemas, kurias pritaikė galaktikos sudėčiai tirti. Šiuo būdu galima nustatyti žvaigždžių karštumą, cheminę sudėtį, spinduliavimo galingumą bei amžių.

Observatorijos prietaisai

BLJS

Após o termino do IV PLJK que se realizou na Europa, quatro jovens da nossa delegação ficaram na Alemanha no Ginásio Lituano "16 de Fevereiro" para aperfeiçoar o idioma lituano durante um ano. Nos da BLJS recebemos esta ideia com grande júbilo e temos certeza que as atstovės Sofija Žutautaitė e Beatriz Bacevičiūtė e as dalyvės Danutė Silickaitė e Suely Vazgauskaitė, que sempre estiveram empenhadas em atividades lituanas, quando voltarem ao Brasil darão um ímpeto muito maior em nossos movimentos, rejuvenescidas de ideias novas. Com este artigo que segue, esperamos que elas iniciem uma serie, contando as impressões de suas estadas naquele ginásio, pois todos nós gostaríamos de saber.

Desejamos à elas **GRANDE SUCESSO**.

Aleksandras Valavičius
BLJS Pirmininkas

CARTAS DO GINÁSIO LITUANO 16 DE FEVEREIRO

Minha estada no "16 Vasario" tem sido uma experiência ótima. A começar pela localização da escola, pois esta fica num lugar magnífico: é uma aldeia, aproximadamente a 100 km de Frankfurt/Main, numa planície de campos cultivados e bosques naturais. O colégio é construído numa área doada pelo Governo Alemão, onde há um castelo. Neste castelo funciona o bendrabutis dos rapazes e a recepção, além de um salão para danças e ocasionalmente usado para solenidades. Há também dois prédios de construção recente: em um funciona a escola e seus departamentos, e noutro o bendrabutis das moças. Ainda nessa área temos uma quadra de volei, um campo de futebol, um minibus e um pátio de estacionamento.

As amigas por aqui são as mais diversas possíveis, sendo que o intercâmbio de experiências torna-se muito rico. Há uma sensível defasagem em relação aos estudantes normais, pois nós, as laivos klausytojės, temos mais idade, mais vivência e mais estudo.

Estou assistindo aulas das linguas: lituana, russa, alemã, francesa e inglesa. Também tenho aulas de História da Lituânia, História da América, Arte lituana e desenho. Em trabalhos manuais estou fazendo Batique e brevemente (espero vaga) Juostas. Outra atividade em pendência é danças, pois também não há vaga. O que as brasileiras conseguiram fazer de muito positivo, foi introduzir nas missas de domingo algumas musicas

VOLUNGES CHORAS kviečia visus i

LINKSMAVAKARI

Gruodžio 1 Dezembro 1979 20:00 val. Šv. Kazimero Parapios Saleje

e leituras do evangelho. Segundo as pessoas que moram aqui, as missas tem sido mais bonitas e tem motivado mais pessoas a frequentar a Igreja.

Durante o período que estamos aqui, houve três excursões, e participei de duas. A primeira (não participei) foi à uma exposição de automóveis em Frankfurt; a segunda foi um passeio através da Floresta Negra, com parada para lanche na Floresta, visita à uma hidroelétrica localizada no mesmo local e parada em Baden-Baden; e a terceira excursão foi à Muenchen, por ocasião do Festival de Outubro, que segundo os alemães é a festa mais concorrida de toda Alemanha. Ambos passeios foram ótimos, porém senti um pouco a falta de informação.

A diretoria do colégio não tem sido cordial em algumas ocasiões, porém temos recebido apoio de algumas pessoas muito solícitas, o que nos tem ajudado imensamente. Especialmente em relação à legalização de nossa situação, esta ajuda nos é preciosa, bem como em questões de saúde, pois nosso organismo tem-se ressentido muito com a mudança de clima.

Outra coisa que estamos estranhando é o custo de vida, que é razoável para quem recebe em marcos alemães, porém assustador quando se precisa trocar os Cruzeiros.

Enfim a nossa experiência e o aprendizado tem sido ótimos, e a superação

dos pequenos e grandes problemas é também parte de nossa vida.

Suely Vazgauskaitė

COMENTÁRIOS SOBRE O IV CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE LITUANA

Considerando-se que esta foi a primeira vez que participei do Congresso Mundial da Juventude Lituana, teria primeiramente de observar que não posso estabelecer comparações, o que dificulta-me fazer uma análise crítica, isto é, talvez aborde pontos menos significativos e omita fatos e fatores importantes; além da dificuldade que tenho em relação à lingua.

Tendo participado do Congresso como "dalyvė", estive no Acampamento em Saint Mary's College, na Inglaterra, de onde parti para uma excursão e finalmente participei do encerramento, na Alemanha.

Os comentários que julgo mais interessantes são referentes aos 10 primeiros dias do Congresso, na Inglaterra (no meu caso).

Houve, realmente a tentativa de volta às origens lituanas, de se encontrar uma Lituânia instalada temporariamente em St. Mary's College.

Quanto às atividades da "Stovykla", gostaria de enfatizar que foram muito bem organizadas e que surtiram grande

(nukelta j 10-tą psl.)

Brazilijos lietuvų jaunimo atstovės Jaunimo kongrese. Iš kairės: Sofija Žutautaitė, Sandra Saldytė, Danutė Silickaitė ir Beatriz Bacevičiūtė. S. Saldytė grįžo namo, o kitos trys (dar ir S. Vazgauskaitė) vieneriems metams pasiliko Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje.

Nuotr. A. Sauličio

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TOLIMIEJI KVAADRATAI

PASAULIUI NEMATOMA KOVA

Ana, Pakerų kolchoze 1948 m. rudenį partizanai atėjo, pasipiovė kiaulę, paskui pasiėmė arklių, kiaulę perskėlė pusiau, užmovė ant arklio, kaip ant balno, patys užsėdo ir nurūko sau.

Kolchozo berniukas tuojau pat nušvilpė į valsčių pranešti apie šitokį atsitikimą ir tenai pamatė, kad saugumo kieme ramiai vaikštinėja ir ieško žolės kolchozo baltasis žirgelis, o jo nugara dar kruvina nuo kiaulės.

Nevisuomet kiaulės kraujas varvėjo partizanų nueitais keliais. 1949 metais po Gegrėnais buvo atsidaręs visas frontas. O partizanų buvo tik tai septyni, gi rusų keturi pilni sunkvežimiai. Trys lietuviai žuvo, bet maskolių jie tada tiek išklojo, kad, kai juos gyvieji vežėsi, suvertę į sunkvežimį, kraujas tekėjo visą kelią.

Plokštinės miškuose kovos tęsėsi pusantros paros. Tenai partizanai buvo gerai įsikūrę, turėjo bunkerius, nemažas maisto atsargas, tai rusai puolė juos su didžiausiomis jėgomis. Tuose susišaudymuose žuvo 15 partizanų, bet rusai savo lavonus vežėsi, prisikrovę kupinus tris sunkvežimius.

Kai žmonės girdėdavo šūvius, jie žinojo, kas dedasi, ir tylomis meldėsi, kad Viešpats padėtų, kad apsaugotų. Motinos, žmonos, seni tėvai suspaustomis širdimis gaudė šūvių garsus, lyg kiekviena kulka krito sačiai į juos.

Taip ir yra, nes beveik kiekvienos šeimos artimas žmogus stovi toje sargyboje, kurios niekas nepakeičia, nors Lietuvos miškuose ir keliuose mūsų vyra gina visą pasaulį, visą tai, ką kiekvienas padorus žmogus brangina, kaip gyvybę.

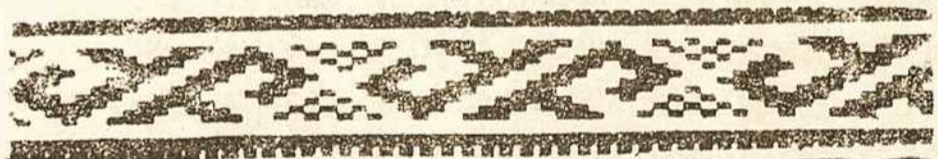
Kad ir kaip beviltiškos sąlygos, kad ir kas kartas sunkiau einasi partizanams, jie nenusileidžia. Stačiai negalima tikėti, kad po tiek metų, nematant jokio prašviesėjimo iš toliau, vyrai vistiek ateina į miškus. Yra jau kaip patarlė, kai labai sunku viešame gyvenime, žmogus ir sako:

– Niekas, nenusiminkim. Eisiu į partizanus, vis, kol žūsiu, bent netuščiai būsiu gyvenęs – keletu maskolių sumažės mūsų žemėje.

Yra dar ir kitas partizanų priežodis:

– Maskvos, sako, nenugriausim, bet dar ją pabaidysim

Ne tik šituos nelinksms juokus žino partizanai, bet ir dainuoja jie. Ir ne tik jie, visa tauta dainuoja tas dainas. Niekas nežino, kaip jos atsiranda, ar didieji poetai, ar kaimo vaikai, ar miesto darbininkai yra jas rašę

KALĖDINES

KORTELES SU LIETUVIŠKU IRAŠU GALIMA PIRKTI
URMU – Šv. KAZIMIERO PARAPIJOJ
PASKIRAI – Šv. JUOZAPO PARAPIJOJ
SPAUDOS KIUSKUOSE: v. ZELINOJ
prie PAŠTO

FÁBRICA DE GUARDA – CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

Kun. Gavenas raso:

DOMISI LIETUVIŲ KALBOS KURSU

Kolumbijoj ir Venezueloj yra gyvas susidomejimas *CURSO DO IDIOMA LITUANO* ispaniska laida su juostelem (kasetem). Kolumbijoj minimu kursu pasinaudos p. Jonas Kaseliunas per sestadieninę Lietuvos valandėlę per Radio Bolivariana stotį. Venezueloj inž Vl. Mazeika uzsisake vieną kurso egzempliorių Caracas apylinkes Lietuvos vardu; ir jį panaudos ypac vaikų bei jaunimo stovykloj. O JAV-bių vice-ambasadorius San Salvadore, dr. Vyt. Dambra, nori tureti si kursą ir pacioj JAV ambasadoj. – Idomu uztikti kad ir misrių seimų, kur kalbama lietuviskai, kaip, antai Maracay, Gavorskai: p. Luiza Gavorskiene – austre, kalba puikiai lietuviskai net be jokio "akcento", o vaikai kalba ispaniskai, vokiskai ir lietuviskai, be jokių problemų. Arba Jurates de Rosales seima, Caracas mieste: tevas venezuelietis, o vaikai visi kalba lietuviskai ir dalyvauja lietuviskoj veikloj. Ir kitos panasios seimos.

SVEIKINIMAI IS TOLI

Besilankant Kolumbijoj ir Venezueloj, daug kas prase parvežti sveikinimų pazistamiems Brazilijoj. Kai ką istengiau ir pasizymeti. Kad nepamesciau tolimesnese kelionese, tuoj pat ir perteikiu cia, per ML:

Kolumbijoj kun. N. Saldukas dekingai prisimena pp. Simonius ir juos sveikina. Pranas Sedys, "Florida" restorano savininkas Medellino priemiestyje, is Brazilijos pazista tik p. Zvingila – ir ji sveikina.

Is Venezuelos p. E. Gutauskienė sveikina p. H. Mo-sinskiene; Eugenija ir Vladas Mazeikos is Caracas siuncia sveikinimų Bagdziams, Tatarunams, Bumbliams, Petraiciams, prel. Ragazinskui, Kristinai Valaviciutei. Eug. Bacevicienei. Onute G. Ravena (neseniai grizusi is operacijos JAV-bese) ir senele Petronele Guidoboni, is Maracay, sveikina kun. Urbaitį ir dekoja uz spauda. Kun. Ant. Perkumas ypatingai sveikina kap. J. Ciuvinska su ponia ir kitus sanpauliecius. Marius Kvedaras ir Juozas bei Ricardas Zavadzkai sveikina ne tik savo buvusius aukletojus Castelnuove, o ir paliktus biciulius Italijoj. O prie visu sių – ir dar kitų – jungiasi ir tas pats – kun. Pr. Gavenas.

Rev. Pr. Gavénas
LITUANI DON BOSCO
Via Colonna, 2
00044 Frascati (Roma)
ITALIA

Dra. HELGA HERING

MEDICA – GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

KALBAMA LIETUVISKAI

Av. Eulina, 99 - V. Sta. Maria das 8:00 às 12 h.
das 14:00 às 18:00 Fone: 265-7590
Rua Quartim Barbosa, 6 - B. do Limão

ISEIVIJOS LIETUVIŲ VYSKUPŲ LAIŠKAS LIETUVIAMS

Kiekviena kultūringa tauta ar valstybė turi metų kalendoriuje šventes bei nedarbo dienas. Vienos jų mini istorinio įvykio datas ar valstybės įžymaus asmens gimtadienį, kitos įprasmina tautos laimėjimus, mirusių pagerbimą ar padėką Dievui už derlių ir kt. Krikščionių tautos dar turi nuo seno Bažnyčioms joms skirtas tos šalies ar valstybės šventųjų globėjų šventes. Lietuviai, kaip sena ir nepriklausomai gyvenusi tauta, švenčia savo kraštui brangias bei svarbias, įvykiais atžymėtas, dienas. Nepriklausomos Lietuvos metais svarbiausios tokių švenčių buvo vasario 16-ji Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ir suvereninės valstybės atkūrimo diena, kovą 4-ji šv. Kazimiero Lietuvos globėjo diena ir rugsėjo 8-ji tautos šventė primenantį Vytauto Didžiojo skirtą karaliūmi vainikavimo dieną. Sovietų Rusijai okupavus Lietuvą nė viena tų dienų neleidžiama švęsti. Negalima turėti net viešų pamaldų bažnyčiose. Vietoje tų istorinių švenčių pavergėjas ir vietos ateistai bando primesti mūsų krikščio-

POPIEŽIUS NEW YORKE

"Tos įžvalgos rodo, kad net konfrontacijoje, susidūrime religinės pasaulio sampratos su agnostikais ar net ateistiniais yra galimos išsaugoti ir palaikyti garbingos ir gerbtinos žmogiškosios dvasios plotmės be pažeidimo esminių bet kurio žemėje gyvenančio vyro ar moters sąžinės teisių".

Atidengti slaptuosius siekius

Ji galą savo kalbos popiežius kviečia kiekvieną savęs paklausti: — Ar ir toliau jis prisidės "prie nuolat didinamo visuotinio išnaikinimo pavojaus virš žmonijos ir naujos vaikų kartos galvos? Juk jo priemonės yra rankose modernių valstybių, ypač didžiųjų pasaulio galybių, (kurių vadovus dažniausiai patys žmonės išsirenka).

— Ar vaikai, naujoji karta turės prisiimti nepažabotą ginklavimosi lenktynes, kaip būtiną paveldėjimą? Ar galėsime pasiteisinti prieš juos?

— Ar pasiteisinimas galimo prieš grėsmę iš tikro nėra maskuotas, slaptas siekis pačiam vienam pasilaikyti tos grėsmės priemones?

Nėra siekis uždėti savo leteną ant kitų dėka nuosavo arsenalo? Taip vėl išdidžiai siekiama panaudoti žmoniškąją taikos pusę vis naujai išgalvojamos imperikalizmo formoms.

Baigdamas popiežius linkėjo visos žemės tautų vaikams, kad nebūtų prieita prie naujo pasaulinio karo. Jis nenustojęs kasdien prašyti Dievą apsaugoti žmones nuo tos baisios dienos. Jis palinkėjo, kad "visos tautos, ir mažiausios ir net tos, kurios dabar negali naudotis pilna nepriklausomybe ar kurioms ji išplėsta, susitiktų pilnoje lygybėje Jungtinių Tautų posėdžiuose, ir kad Jungt. Tautos visad liktų aukščiausiu taikos ir teisingumo tribunolu, aukštuoju laisvės sostu tautoms ir asmenims, besiligintiems geresnės ateities".

niškai tautai svetimų minėjimų ir švenčių. Kas galėtų tautai daromą tą dvasinę skriaudą atsverti ir išlaikyti brangias tradicijas? Tai lietuvių tautos dalis gyvenanti laisvuose kraštuose. Visiems džiugu, kad išeiviai lietuviai, karo išblokšti ar gimę svetur, nepamiršo vasario 16-os šventės. Vienur ji minima prasmingiau su pamaldomis, kitur pasitenkinama viešu susirinkimu, prakalbomis, kultūrine programa. Ne visų švenčiama Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventė ir rugsėjo 8-ji diena. O tos dvi šventės yra svarbios lietuvių tautai. Jų reikšmę supranta ir Lietuvos nepriklausomybės priešai. Carų valdymo laikais buvo net atimta iš lietuvių šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje, o šiandien pavergėjas tą Lietuvos globėjo šventovę yra pavertęs į ateistinį muziejų krikščionybės išniekinimui. Šv. Kazimiero relikvijos išneštos iš Vilniaus katedros į priemiesčio bažnyčią, o pati katedra išniekinta. P. Pijus XII šv. Kazimierą yra paskyręs lietuvių kilmės jaunimo ypatingu globėju visame pasaulyje. Tuo paskyrimu P. Pijus XII norėjo priminti lietuvių kilmės jaunimui nenutraukti dvasinių ryšių su to šventojo ša-

COMENTARIOS SOBRE O IV CONGRESSO

efeito. Desde o enterro simbólico acompanhado da homenagem aos lituanos que faleceram na guerra, à representação de um casamento lituano. Estas atividades e outras que representavam os costumes e algumas vezes as origens destes costumes, trouxeram-nos uma bagagem cultural de alto valor, além de nos levarem ao que foi um dia, uma realidade.

Porém, ainda estou inconsolável dos "bailinhos" promovidos à noite (à título de uma maior integração dos congressistas) dentro do próprio colégio, onde só se ouvia a incansável e turbulenta "musica americana", tipo "discoteque". Pessoalmente, sou de opinião que este tipo de atividade deturpa qualquer volta às origens. E me pergunto: "Onde esqueceram as tradicionais musicas lituanas?"

As atividades vespertinas foram muito interessantes, havendo atividades esportivas, culinárias, coral, estudos sobre arte, música, trabalhos manuais e outras.

Concluindo, para travar um primeiro contato com o ambiente do Congresso, foi uma experiência muito valiosa e difícil de descrever.

Elizabete Vazgauskaitė

Cleveland, 1979. X. 14

Dr. ALEKSAS KALINAUSKAS

Dr. PAULO KALINAUSKAS

ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divorcio,
Processo Crime, Processo Trabalhista, Etc.

Rua 15 de Novembro, 244 - 4 and. - Conj. 9 - Fone: 37-8958

limi ir visada prisiminti savo lietuvišką kilmę bei savo globėjo šventą jaunystę.

Lietuvos žmonės negalėdami dabar minėti rugsėjo 8-os, kaip Tautos šventės, tą dieną švenčia tik kaip bažnytinę, — Šv. Marijos Mergelės gimimo dieną. Ta švente lietuviai mini ir šv. Marijos Mergelės pasirodymą Šiluvoje ir per visą tos šventės oktavą gausiai plaukia į Šiluvą, nebodami trukdymų bei sunkenybių tą šventovę pasiekti.

Gyvenančių laisvame pasaulyje mūsų niekas netrukdo ir nevaržo laisvai švęsti brangias mūsų tautai dienas. Šiuo laišku mes norime paraginti visus lietuvius iškilmingiau švęsti virš minėtas šventes su kiekvienai iš jų pritaikytomis pamaldomis. Ten, kur nėra lietuvių kunigo, kvieskite kitos tautos kunigą aukoti su jumis ta proga šv. mišių auką.

Daug kur, be virš minėtų švenčių, lietuviai dar mini birželio tragiškus trėmimus, tautos sukilimą prieš okupantus, Lietuvos kariuomenės įkūrimo dieną. Tuose minėjimuose dera taip pat turėti ir religinę dalį. Labai sveikintinos mūsų organizacijos, Kongresų, susivaziavimų rengėjai, kad jie savo ruošiamųjų įvykių programose skiria ir pamaldoms tinkamą laiką. Kai mūsų Tėvynė išgyvena sunkius priespaudos metus, mes panaudokime visas progas maldauti Viešpatį jos žmonėms visokios pagalbos ir vergijos pabaigos. Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pastangomis yra siekiama įsipareigoti, kad kiekvieną metų dieną būtų meldžiamasi už Lietuvą. Visos lietuvių parapijos, vienuolynai, organizacijos yra įtrauktos į tą maldų vainiką. Kai kurios net svetimtaučių parapijos yra pasižadėjusios melstis už Lietuvą. Tuo būdu ir kitos tautos pradeda geriau pažinti mūsų krašto tragediją ir noriai įsijungia į mūsų maldų intencijas.

Visus kviesdami iškilmingiau švęsti lietuvių tautines šventes, į dažnesnes maldas už Lietuvą, šia proga norime nuoširdžiai padėkoti jums, lietuviai kunigai, už jūsų aukojimąsi mūsų tautiečių sielovadai ir už jūsų pastangas išlaikyti lietuvių išeivijai dvasiniai stiprią ir tautiniai atsparią. Tik dvasiniai tvirta ir moraliai sveika tauta yra pajėgi išlikti gyva ir kūringa. To mes visi siekiame, tam tikslui dirbame ir tiems visų mūsų darbams prašome Dievo palaimos.

Nuoširdžiai Jūsų Kristuje,

† Vincentas Brizgys

† Antanas Deksnys

SPAUDOS VAJUS

AUKOJO UŽ "MŪSŲ LIETUVOS" SPAUDOS MAŠINĄ

Ona ir Petras ŠIMONIAI 5.000 Cr.
Emilija ir Liudas BENDORAI-
ČIAI (j 5 mėn.) 5.000 "

Pastaba: Jų vardai bus įrašyti į AUKSO KNYGĄ, kaip ML GLOBĖJŲ ir iškabinti spaustu-
vėje.

Veronika ir Jonas BRATKAUS-
KAI 3.000 Cr.

Jų vardai įrašomi į AUKSO KNYGĄ
kaip ML RĖMĖJŲ

Šv. Juozapo VYRŲ BROLIJA. 2.000 Cr.
V. Zelinis MALDOS APAŠ-
TALAVIMAS ir jo CHO-
RAS. 2.000 "

Anelė ir Vincas SUBAČIAI. . 2.000 "
Elena ir Algirdas BAUŽIAI. . 2.000 "

Onas ir Jonas ŠERMUKŠ-
NIAI. 2.000 "

Jų vardai įrašomi į AUKSO KNYGĄ
kaip BENDRADARBIŲ.

R L K. BENDRUOMENĖS
CHORAS 1.000 Cr.

Petronėlė VOSYLIENĖ. 1.000 "
Liucija ir Pijus BUTRIMAVI-
ČIAI 1.000 "

Danutė SILICKAITĖ Jones. . 1.000 "
Salė ir Stepas NARUŠIAI. . . 1.000 "

Angelina ir Armandas TATA-
RŪNAI 1.000 "

Vera ir Jonas TATARŪNAI. . 1.000 "
Julija ir José GALVÃO 1.000 "

Kazys SKORUPSKIS ir Albi-
nas BUDREVIČIUS. 1.000 "

Kun. Feliksas JAKUBAUS-
KAS (dar nesum.) 1.000 "

Rosa ir Alfonsas PETRAI-
ČIAI (dar nesum.) 1.000 "

Stasė ir Vladas JURGUČIAI
(dar nesum.) 1.000 "

Feliksas GIRDAUSKAS (dar
nesum.) 1.000 "

Zosė MISIUKAITĖ (dar ne-
sum.) 1.000 "

Elena BUITVYDAITĖ
(dar nesum.) 1.000 "

Jų vardai bus įrašyti į AUKSO KNY-
GĄ kaip GARBĖS AUKOTOJŲ.

AUKOJO MAŽESNES SUMAS:

Antanina ir Juozas BENDŽIAI . 500 Cr
Ieva ir Antanas MEIDAI 500 "

Jonas TATARŪNAS (tėvas). . . . 500 "

Marija KAVECKIENĖ 500 "

Magdalena MAKAREVIČIENĖ. 200 "

Benedikta ŠKĖMA (dar nesum.) 200 "

Elena MELDAUSKAS (dar ne-
sum.) 200 "

Izidorius MERKEVIČIUS. 100 "
Ona GELEŽAUSKIENĖ. 100 "

IŠVYKĄ | LITUANIKA

rengia

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ ir ŠV. JUOZAPO KATALIKŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

1979 lapkričio 25 Novembro 1979

PELNAS SKIRIAMAS "MŪSŲ LIETUVOS" SPAUDOS MAŠINAI SUMOKĖTI
NEUŽMIRŠKITE

PRALEISKIME TA DIENA GAMTOJE IR KARTU PAREMKIME MŪSŲ SPAUDA
LITUANIKA YRA MŪSŲ VISŲ

Izabelė SELIOKIENĖ. 100 "
Ona MASIENĖ 100 "
Anelė BAUŽIENĖ 100 "

Yra priežodis, kuris sako, kad "geri darbai nuveikiami neturtingųjų pinigais ir turtuolių pažadais".

Pažiūrėkime ar tie, kurie daugiausiai aukojo dėl ML spaudos mašinos yra turtingi? – Ne, turtingi nėra, o vis tik jie parodė gražaus dosnumo ir jų atsirado nemažas skaičius. Tuo tarpu AUKSO KNYGOJE bus spraga: yra GLOBĖJŲ, su 5.000 Cr., yra RĖMĖJŲ, su 3.000, yra BENDRADARBIŲ, su 2.000, yra GARBĖS AUKOTOJŲ, su 1.000, bet nėra nei vieno STEIGĖJO, su 10.000 Cr. auka.

Argi mūsų kolonijoj nėra tokių, kuriems dešimt tūkstančių tiek pat reiškia, kiek vidutinio lygio tautiečiams vienas tūkstantis?

Tikimasi, kad didžiadvasiškumo angelas pasibels taip pat į labiau pasiturinčiųjų lietuvių širdį ir ją suras kaip didelę kaip ir jų ekonominis lygis. Iki dabar iš kolonijos surinkta maždaug devintoji dalis spaudos mašinai apmokėti, o ateinančių mėnesių jau reikės mokėti pirmąją pusę...

DALYVAVO KAIP KŪMAI ML SPAUSTUVĖS IR MAŠINOS PALAIMINIME:

Bronius ŠUKEVIČIUS, ML spaudos ve-
teranas

Ona ir Petras ŠIMONIAI

Salė ir Stepas NARUŠIAI

Vera ir Jonas BRATKAUSKAI

Vera ir Jonas TATARŪNAI

Angelina ir Armandas TATARŪNAI

Julija ir José GALVÃO

Ona ŠERMUKŠNIENĖ

UŽSIMOKĖJO UŽ ML:

SUBAČIUS Vincas	1.000 Cr.
TATARŪNAS Juozas Arman- das	500 "
LABUCKIENĖ Teofilė	500 "
NIZEVIČIENĖ Veronika	500 "
BENDŽIUS Juozas	500 "
PROKOPOWITSCH Arkadij	500 "
ZAKARAUSKAS Antanina	410 "
JANUCKAITIS Alcides	400 "
JŪRA Klemensas	300 "
BARSEVIČIUS Jonas	300 "
STANKŪNIENĖ Marija	300 "
ČERNIAUSKIENĖ Filomena	300 "
NEMICKIENĖ Michalina	300 "
MAKŪŠKA Stasys	300 "
VOSYLIUS Jonas	300 "
GAIGALIENĖ Ona	300 "
ŠLIUMBIENĖ Ona	300 "
PETKEVIČIŪTĖ Marchi Olga	300 "
DIMŠIENĖ Veronika	300 "
B.L.JAUNIMO SAJUNGA VASILIAUSKAITĖ Penedo Olga	300 "
SILICKAITĖ Jones Danutė	300 "
BILEVIČIUS Joana	250 "
NARBUTIS Petras	250 "
CATAFAY Marija	250 "
GRITĖNAS Juzė	250 "
TAUJANSKAS Albinas Henrikas	210 "
KAUPAS Langytė Ona	210 "
MIŠKINIS Ona	210 "
VOSYLIUS Antanas JAV	25 Dc
RACKEVIČIUS Leonida ARG.	20 "
MAŽEIKA Vladas VENEC.	20 "

IEŠKOMAS VAIRUOTOJAS

pensininkas ar šiaip laisvas, rimtas, patikimas lietuvis. Jis galėtų pagelbėti mašinos savininkams, o be to galėtų (pagal aiškų susitarimą) pats ja pasinaudoti.

Telefonuoti: 273-0338

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL: Inventario, Despejo, etc.

COMERCIAL: Falência, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA: Imposto de Renda, ICM, IPI

Rua Barão de Iguape, 212 - 4° and.s/45 - Liberdade Fone: 279-5937

Horário das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 - V. Zelina - Horário das 19:00 às 21:00

KALBAMA LIETUVIŠKAI

Hairna Mošinskienė

PRISIMINIMŲ LIEPSNELEI MIRGAN

... Ruduo. Pirmosios šalnos nuspalvino puošnias klevų karūnas. Tyliais rytmečiais krenta lengvai besisupdami mirę lapeliai, priglusta prie žemės, kaip at sveikinimo ašaros, margais kilimais užkloja žemę žiemos poilsiui.

Juoduoja surausti laukai derlių nuėmus. Voratinkliai driekiasi lengvo sidabro mezginiais rugienojuose. Išskridę paukščiai, tik pilkos varnos kranksi apnuogintose viršūnėse, būriais susimeta išraustos žemės grumstuose.

Tingiai nušvinta pilkas rytas. Moksleiviai apsituloję skuba į mokyklas, dažnai smulkus lietutis dulkina į vedelius, nemalonia drėgme skverbiasi už apykaklės.

Tai sunkus metas ir liūdnas ypač seneliams ir ligonims: — oro truksta, sąnarius suka, "teliukai nugarą laižo"... išgyventų metų našta atrodo dar labiau slegia pečius ir mirtis vis dažniau vaidenasi ilgos nakties klostuose. Artimųjų vėlės rodos šnera su krentančiais lapais, lengvai priglusta prie uždarytų langinių...

Vėlinių diena — tai atsigręžimo į praeitį metas. Tai susitikimas su visais, kurie gyveno, bendravo, mylėjo ir kovojo — su tais, kurie davė mums gyvybę ir nuvargę išėjo į amžiną poilsį, ir su tais vos išsiskleidusiais pumpurais, piktos valios sunaikintais. Prisimename ir tuos, kurie rodė mums kelią į tiesos ir tobulėjimo platumas, kurstydami mūsų pasitikėjimo ir idealų žaisdrus, abejonių ir nerimo pinklėse padėjo išiveržti į normalią pusiausvyrą.

Šia proga, prisiminkime maldų vainike išėjusių lietuvių tarpe besidarbavusių ir iki paskutinės valandos Evangelijų šviesą skleidusių: Kun. J. Janilionį, kun. B. Sugintą, j. Bružiką, S.J., Vl. Mikalauską, S.J., prel. K. Miliauską, prel. Al. Arminą, vienuolį A. Ausenką, prel. Z. Ignatavičių ir, pastaruoju laiku užgesusių kun. Joną Kardauską ir J. Venckų S.J. — Jie visi buvo atsidavę sielovados darbui ir toli nuo gimtosios žemės ilsisi jų palaikai. Kas uždegs Vėlinių žvakelę ant jų kapo? ...

Ilgas savaitgalis. Kaip įprasta — kas gali spruka "į gamtą" iš S. Paulo. Bet nors ir Brazilijos pavasaryje, nepamirškime, kad kiekvienam gyvenimo ruduo neišvengiamas, ir Vėlinių dieną mirusiųjų sielos glausis prie artimųjų, nes jos ilgisi mūsų maldų kol paieškia Praamžiaus sosto pedestalą.

Tebūnie toji diena bendravimui su praeitimi ir susimąstymui skirta.

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI

yra

ALDONA IR RENATO MENDO

iš V. Zelinos

PIRMOJI KOMUNIJA

Š.m. spalio 28 d. priims Pirmą Komuniją JOSÉ LUIZ BUITVIDAS, Algirdo ir Marijos Elenos Kučinskaitės Buitvidų sūnus, São João Batista bažnyčioje, Largo de Rudge Ramos, S. Bernardo do Campo.

VĒLINĖS

Lapkritis yra mirusiųjų prisiminimui skirtas mėnuo. Kaip visur, taip ir Šv. Kazimiero koplyčioje bus laikomos SUDĒTINĖS MIŠIOS už MIRUSIUS:

7 val. - lietuviškai, Maldos Apaštalavimo intencijom.

8 val. - irgi lietuviškai, visų aukojusių intencija.

19 val. — portugališkai

Jačanã Seminarijos koplyčioj bus laikomos sudėtinės Mišios 8,30 val. o

Pque. das Nações — 4 lapkričio sekmadienį, 10,30 val.

PAIEŠKOJIMAS

Eu estou muito interessado em localizar parentes ou conhecidos de meu pai que emigrou para o Brasil em 1928, vindo da Lituânia, da cidade de Raseiniai, aonde nasceu em 1903. Minha mãe é originária de Riga, na Letônia, já faleceu.

George Movschowitz
Rua Paissandú, 90/902
Rio de Janeiro - Brasil

Paieškoma MARAZAITĖ Julija, Vinco, gimusi 1907 metais Ožkasvilių kaime, Marijampolės valsčiuje; 1927 metais išvykusi į São Paulo, Braziliją. Ištekėjusi už italų kilmės vyro; po fotografija pasirašanti Julite Beniste su trim vaikais Alise, Vito, Simão. Nuo 1939 metų jokių žinių nėra. Prašoma pranešti sekančiu adresu:

Antanas Vosylius
812 N. La Fayette Park Pl.
Los Angeles, California. 90026,
U.S.A.

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę EUGENIJ AUS KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetu (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų bėgyje:

2. Premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vado, vybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga. o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlo mi. raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami EUGENIJ AUS KRIAUČELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI
12500 Pawnee Road, Palos Park
Illinois, 60464. U.S.A.

GIMTADIENIS

Š.m. spalio 11 d. atšventė savo 6-tą gimtadienį, FÁBIO BUITVIDAS, Jono ir Romildos Biondi Buitvidų sūnus.

Draugai iš Vaikų Darželio atvyko palinkėti "Ilgiausių Metų"